

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ (กลุ่มอำนวยการ) สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่

วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง การแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

เรียน ศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ต้นเรื่อง

ด้วย กระทรวงศึกษาธิการ แจ้งว่ารัฐบาลได้มีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๔ ให้กระทรวงศึกษาธิการร่วมกับกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทยและ SFLs ดำเนินการ ได้แก่การกำกับดูแล โดยหน่วยงานต้นสังกัดที่ทำหน้าที่หักเงินเดือนให้เจ้าหน้าที่ เพื่อให้อัตราดอกเบี้ยมีความเป็นธรรมมากขึ้น การปรับปรุงและยกระดับระบบการหักเงินเดือนเพื่อชำระหนี้ กำหนดยอดเงินที่ข้าราชการสามารถกู้ได้โดยไม่เกินศักยภาพในการชำระคืนเงินเดือน การกำหนดคกติกาที่สหกรณ์ออมทรัพย์หรือสถาบันการเงินที่จะมาใช้สิทธิพิเศษหักเงินเดือนข้าราชการต้องปฏิบัติตาม การสร้างการแข่งขันในระบบสหกรณ์และสถาบันการเงินที่จะมาเป็นช่องทางหักเงินเดือนข้าราชการ นั้น

ข้อเท็จจริง

ในการนี้ คณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ได้เตรียมการจัดตั้งสถานีแก้หนี้ครูระดับจังหวัดและระดับเขตพื้นที่การศึกษารวมทั้งส่วนราชการที่เป็นหน่วยหักเงิน ณ ที่จ่ายระดับจังหวัด โดยแต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาระดับจังหวัด มีรองผู้ว่าราชการจังหวัด ที่ได้รับมอบหมาย เป็นประธานกรรมการในการนี้ (เอกสาร ๑)

กฎหมาย/ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

-

ข้อเสนอ

- เห็นควรแจ้งประชาสัมพันธ์ให้ข้าราชการในสังกัดทราบ ✓

- รายงานผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทราบ ✓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

- ให้ความเห็นชอบ/ข้อเสนอแนะ

- ลงนามในบันทึก

- *ดร. อภิสิทธิ์*

- *ดร. อภิสิทธิ์*

[Signature]

(นางอารยา จันทร์)

[Signature]

(นางทิพย์สุดา สมทรัพย์)

นักวิชาการเงินและบัญชีชำนาญการ

[Signature]

(นางศุภมา กองมณี)

นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการพิเศษ

รองศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี รักษาการในตำแหน่ง

ศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศธจ.สุราษฎร์ธานี
 เลขที่รับ 1252
 วันที่ 10 ก.พ. 2565
 เวลา.....

ที่ ศธ ๐๒๐๗/ ๓๕๙

กระทรวงศึกษาธิการ
 เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง การแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
 เรียน ศึกษาธิการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการหักเงินเดือนเงินบำเหน็จบำนาญข้าราชการฯ	จำนวน ๑ ชุด
	๒. แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการฯ	จำนวน ๑ ชุด
	๓. มติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๔	จำนวน ๑ ชุด
	๔. สำเนาคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูฯ	จำนวน ๑ ชุด
	๕. โครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาฯ	จำนวน ๑ ชุด
	๖. การจัดตั้งสถานีแก้หนี้ แนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูฯ	จำนวน ๑ ชุด
	๗. ขั้นตอนการดำเนินการฯ	จำนวน ๑ ชุด

ตามที่รัฐบาลได้มีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๔ ให้กระทรวงศึกษาธิการร่วมกับกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทยและ SFLs ดำเนินการ ได้แก่ การกำกับดูแลโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่ทำหน้าที่หักเงินเดือนให้เจ้าหน้าที่ เพื่อให้อัตราดอกเบี้ยมีความเป็นธรรมมากขึ้น การปรับปรุงและยกระดับระบบการหักเงินเดือนเพื่อชำระหนี้ กำหนดยอดเงินที่ข้าราชการสามารถกู้ได้โดยไม่เกินศักยภาพในการชำระคืนจากเงินเดือน การกำหนดกติกาที่สหกรณ์ออมทรัพย์หรือสถาบันการเงินที่จะมาใช้สิทธิพิเศษหักเงินเดือนข้าราชการต้องปฏิบัติตาม การสร้างการแข่งขันในระบบสหกรณ์และสถาบันการเงินที่จะมาเป็นช่องทางหักเงินเดือนข้าราชการ นั้น

กระทรวงศึกษาธิการ โดยคณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ได้เตรียมการจัดตั้งสถานีแก้หนี้ครูระดับจังหวัดและระดับเขตพื้นที่การศึกษารวมทั้งส่วนราชการที่เป็นหน่วยหักเงิน ณ ที่จ่ายระดับจังหวัด โดยแต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาระดับจังหวัด มีรองผู้ว่าราชการจังหวัด ที่ได้รับมอบหมาย เป็นประธานกรรมการและศึกษาธิการจังหวัด เป็นรองประธานกรรมการคณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาระดับจังหวัด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ศธจ.สุราษฎร์ธานี

- กลุ่มอำนวยการและประสานราชการ
- กลุ่มบริหารงานบุคคล
- กลุ่มนโยบายและแผน
- กลุ่มพัฒนาการศึกษา
- กลุ่มลูกเสือฯ
- กลุ่มนิเทศฯ
- กลุ่มส่งเสริมการศึกษาลอกชน
- หน่วยตรวจสอบภายใน

สำนักงานปลัดกระทรวง

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุภัทร จำปาทอง)
 ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักตรวจราชการและติดตามประเมินผล
 โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๒๘๗๐/๐๘๕ ๔๘๔ ๙๐๑๖

คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ ๒๓๗/๒๕๖๕

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตามที่รัฐบาลได้มีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๔ ให้กระทรวงศึกษาธิการร่วมกับกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทยและ SFls ดำเนินการ ได้แก่ การกำกับดูแลโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่ทำหน้าที่ตัดเงินเดือนให้เจ้าหน้าที่ เพื่อให้อัตราดอกเบี้ยมีความเป็นธรรมมากขึ้นการปรับปรุงและยกระดับระบบการตัดเงินเดือนเพื่อชำระหนี้ กำหนดยอดเงินที่ข้าราชการสามารถกู้ได้โดยไม่เกินศักยภาพในการชำระคืนจากเงินเดือน การกำหนดคดึกาที่สหกรณ์ออมทรัพย์หรือสถาบันการเงินที่จะมาใช้สิทธิพิเศษตัดเงินเดือนข้าราชการต้องปฏิบัติตาม การสร้างการแข่งขันในระบบสหกรณ์และสถาบันการเงินที่จะมาเป็นช่องทางตัดเงินเดือนข้าราชการ นั้น

ฉะนั้น เพื่อให้การแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา เกิดการบูรณาการแก้ไขปัญหา ร่วมกันทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และสถาบันการเงิน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการหักเงินเดือน เงินบำเหน็จบำนาญข้าราชการเพื่อชำระหนี้เงินกู้ให้แก่สวัสดิการภายในส่วนราชการและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๔ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีองค์ประกอบคณะกรรมการและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. รองผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี	ประธานกรรมการ
ที่ได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัด	
๒. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๑	รองประธานกรรมการ
๓. ศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี	รองประธานกรรมการ
๔. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร	กรรมการ
๕. สหกรณ์จังหวัดสุราษฎร์ธานี	กรรมการ
๖. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี ทุกเขต	กรรมการ
๗. ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัดสุราษฎร์ธานี	กรรมการ
๘. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี	กรรมการ
๙. ประธานกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี	กรรมการ
๑๐. ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี	กรรมการ
๑๑. ประธานกรรมการประสานและส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดสุราษฎร์ธานี	กรรมการ
๑๒. ประธานกรรมการสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด	กรรมการ
๑๓. ประธานกรรมการสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดสุราษฎร์ธานี	กรรมการ
๑๔. ผู้แทนธนาคารออมสิน	กรรมการ
๑๕. ผู้แทนธนาคารกรุงไทย	กรรมการ

/๑๖.ผู้แทนธนาคาร...

๑๖. ผู้แทนธนาคารอาคารสงเคราะห์ กรรมการ
๑๗. รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๑ กรรมการและเลขานุการ
ที่ได้รับมอบหมาย
๑๘. ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานบุคคล กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๑
๑๙. ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมายและคดี กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๑
๒๐. ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๑

ให้คณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาจังหวัดร่วมกัน ระหว่างสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ส่วนราชการ และสถาบันการเงิน ในระดับจังหวัด

๒. จัดทำระบบข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาในภาพรวมของจังหวัด

๓. ส่งเสริม สนับสนุนให้หน่วยงานต้นสังกัดเร่งปรับปรุงและยกระดับการตัดเงินเดือนเพื่อชำระหนี้
อาทิ กำหนดยอดเงินที่ข้าราชการสามารถกู้ได้โดยไม่เกินศักยภาพในการชำระคืนจากเงินเดือน โดยกำหนด
หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการหักชำระหนี้ข้าราชการต้องเหลือเงินเดือนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๓๐

๔. ส่งเสริมให้หน่วยงานต้นสังกัด กำหนดมาตรการตัดเงินเดือนเพื่อใช้หนี้สวัสดิการและสหกรณ์
ออมทรัพย์หรือสถาบันการเงินที่ผ่อนปรนอัตราดอกเบี้ยเพื่อสวัสดิการที่แท้จริงคือต้องเป็นอัตราเงินกู้ดอกเบี้ย
ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ในตลาดทั่วไป

๕. ส่งเสริมให้มีการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยการลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้
การลดเงินปันผลหุ้น การปรับโครงสร้างหนี้ การบริหารความเสี่ยง การจัดทำระบบฐานข้อมูล การควบคุมยอดหนี้
และการให้ความรู้ด้านการเสริมสร้างวินัยและการวางแผนทางการเงิน

๖. บูรณาการการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ระหว่างส่วนราชการ หน่วยงาน
ของรัฐสหกรณ์ออมทรัพย์ครู และสถาบันการเงิน ระดับจังหวัด

๗. รับเรื่องร้องเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาหนี้สิน

๘. พิจารณาให้ความช่วยเหลือการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษากรณีที่ได้รับ
การร้องเรียนรวมถึงการให้ความช่วยเหลือสถานี่แก้หนี้ของหน่วยงานต้นสังกัดตามที่ร้องขอ

๙. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครู
และบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕

(นายสุภัทร จำปาทอง)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

ว่าด้วย การหักเงินเดือนเงินบำเหน็จบำนาญข้าราชการเพื่อชำระหนี้เงินกู้
ให้แก่สวัสดิการภายในส่วนราชการและสหกรณ์

พ.ศ. ๒๕๕๑

ตามที่ส่วนราชการของกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดให้มีสวัสดิการภายในส่วนราชการ โดยมี
วัตถุประสงค์เพื่อการช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก หรือเพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิต ซึ่งมี
หลากหลายประเภทนั้น เพื่อให้การดำเนินการหักเงินเดือนเงินบำเหน็จบำนาญเพื่อชำระหนี้เงินกู้ มีความ
ชัดเจนถูกต้องเหมาะสม และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ส่งผลให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
สามารถดำรงตนได้อย่างมีศักดิ์ศรี คุณภาพชีวิตที่ดีตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงรวมทั้งการจัดระเบียบ
วินัยทางการเงินให้เหมาะสมกับรายได้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ กระทรวงศึกษาธิการจึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการหักเงินเดือนเงินบำเหน็จ
บำนาญข้าราชการเพื่อชำระหนี้เงินกู้ให้แก่สวัสดิการภายในส่วนราชการและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๑"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

"เงินเดือน" หมายความว่า ความรวมถึง เงินอื่นที่มีกำหนดจ่ายเป็นรายเดือนจากเงินงบประมาณ
รายจ่ายประเภทงบบุคลากร หรืองบอื่นในลักษณะเดียวกับเงินเดือน

"เงินบำเหน็จบำนาญ" หมายความว่า เงินบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จ
บำนาญข้าราชการ

"ส่วนราชการผู้เบิก" หมายความว่า ส่วนราชการตามมาตรา ๖ ในพระราชบัญญัติระเบียบ
บริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖

"ข้าราชการ" หมายความว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ข้าราชการพลเรือนใน
สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ข้าราชการบำนาญ ลูกจ้างประจำ
ของส่วนราชการ พนักงานราชการและลูกจ้างในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

"สวัสดิการภายในส่วนราชการ" หมายความว่า กิจกรรมหรือกิจการใด ๆ ที่คณะกรรมการ
สวัสดิการจัดให้มีขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้แก่ข้าราชการเพื่อ
ประโยชน์ในการดำรงชีวิตนอกเหนือจากสวัสดิการที่ทางราชการจัดให้แก่ข้าราชการเป็นกรณีปกติ หรือ

เพื่อประโยชน์แก่การสนับสนุนการปฏิบัติราชการหรือที่คณะกรรมการเห็นสมควรให้จัดเพิ่มขึ้นสำหรับ
ส่วนราชการต่าง ๆ

"สหกรณ์" หมายความว่า สหกรณ์ที่จัดตั้งโดยส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

ข้อ ๔ การหักเงินเดือนหรือเงินบำเหน็จบำนาญเพื่อชำระหนี้เงินกู้ให้แก่สวัสดิการภายในส่วน
ราชการหรือสหกรณ์ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในระเบียบนี้

ข้อ ๕ ให้ส่วนราชการผู้เบิกมีหน้าที่ควบคุม ตรวจสอบและรับผิดชอบการเบิกจ่ายเงิน ให้
เป็นไปตามระเบียบนี้

ข้อ ๖ ข้าราชการที่มีความประสงค์จะใช้สิทธิเกี่ยวกับสวัสดิการภายในส่วนราชการ หรือ
สหกรณ์โดยจะให้ส่วนราชการหักเงินเดือนหรือเงินบำเหน็จบำนาญเพื่อชำระหนี้เงินกู้ให้ดำเนินการ
ดังต่อไปนี้

- (๑) ยื่นเรื่องขอให้ผู้บังคับบัญชาขั้นต้นออกหนังสือรับรองเงินเดือนหรือเงินบำเหน็จบำนาญ
และรายการหักเงิน ณ ที่จ่ายย้อนหลังสามเดือนเพื่อประกอบการพิจารณา
- (๒) มีหนังสือยินยอมการหักเงินเดือนหรือเงินบำเหน็จบำนาญของข้าราชการให้แก่สวัสดิการ
ภายในส่วนราชการ หรือสหกรณ์

ข้อ ๗ ข้าราชการที่ประสงค์จะให้ส่วนราชการหักเงินเดือนหรือเงินบำเหน็จบำนาญ
เพื่อชำระหนี้เงินกู้ มีสิทธิที่จะเลือกใช้สวัสดิการภายในส่วนราชการหรือสหกรณ์ได้ตามความ
ประสงค์แต่ทั้งนี้ การจะให้ส่วนราชการหักเงิน ณ ที่จ่ายเพื่อชำระหนี้เงินกู้ นั้น จะต้องมิ
เงินเดือนสุทธิหลังจากหักชำระหนี้แล้วไม่น้อยกว่าอัตรา ดังต่อไปนี้

(๑) ร้อยละ ๑๐	ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๑
(๒) ร้อยละ ๑๕	ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๒
(๓) ร้อยละ ๒๐	ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๓
(๔) ร้อยละ ๒๕	ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔
(๕) ร้อยละ ๓๐	ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

ในกรณีที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามวรรคหนึ่งให้ส่วนราชการผู้เบิกงดการหักเงิน
จนกว่าจะมีการดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๘ กรณีข้าราชการโอนหรือย้ายสังกัดและมีหนังสือยินยอมการหักเงิน ให้ไว้กับสังกัดเดิม
อยู่ก่อนแล้ว ให้ถือเอาหนังสือยินยอมหักเงินดังกล่าวมีผลบังคับใช้กับสวัสดิการภายในส่วนราชการ หรือ
สหกรณ์ของหน่วยงานที่สังกัดใหม่ ต่อไปจนกว่าจะชำระหนี้เสร็จสิ้น

ข้อ ๙ กรณีข้าราชการที่ได้รับเงินบำเหน็จบำนาญ หรือมีหนังสือยินยอมการหักเงินบำเหน็จ
บำนาญให้แก่สวัสดิการภายในส่วนราชการหรือสหกรณ์ไว้แล้ว ก็ให้ส่วนราชการผู้เบิกหักเงินเพื่อชำระ
หนี้ให้แก่สวัสดิการภายในส่วนราชการ หรือสหกรณ์จนเสร็จสิ้นก่อน ส่วนที่เหลือให้จ่ายแก่ผู้มีสิทธิรับเงิน
บำเหน็จบำนาญต่อไป

ความตามวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับการจ่ายเงินบำเหน็จบำนาญตกทอดแก่ทายาทผู้มีสิทธิรับเงิน

ด้วย

ข้อ ๑๐ การแจ้งข้อมูลอันเป็นเท็จ หรือให้ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นรับรองข้อมูลอันเป็นเท็จ เพื่อให้ได้รับอนุมัติให้หักเงินเพื่อชำระหนี้เงินกู้โดยมิชอบด้วยหลักเกณฑ์ตามระเบียบนี้เป็นความผิดทางวินัย นอกจากการดำเนินการทางวินัยแล้ว ให้ส่วนราชการพิจารณาตัดสิทธิผู้นั้นในการที่จะขอให้หักเงินเพื่อชำระหนี้เงินกู้ในคราวต่อไปด้วย

ข้อ ๑๑ ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๑

วิจิตร ศรีสอ้าน

(นายวิจิตร ศรีสอ้าน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

(ร่าง)

แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ
ว่าด้วยการหักเงินเดือน เงินบำเหน็จบำนาญข้าราชการเพื่อชำระหนี้เงินกู้

ให้แก่สวัสดิการภายในส่วนราชการและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๔ เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหานี้สินข้าราชการครู
(แนบท้ายหนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ ๐๒๐๙/ ลงวันที่ มกราคม ๒๕๖๕)

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ออกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการหักเงินเดือน เงินบำเหน็จบำนาญข้าราชการเพื่อชำระหนี้เงินกู้ให้แก่สวัสดิการภายในส่วนราชการและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่ออำนวยความสะดวกในการหักเงินเดือน เงินบำเหน็จบำนาญสำหรับชำระหนี้เงินกู้ ปรากฏว่าข้าราชการ หรือส่วนราชการผู้เบิกในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการดำเนินการหักเงินเดือน เงินบำเหน็จบำนาญเพื่อชำระหนี้เงินกู้ ให้แก่สวัสดิการภายในส่วนราชการหรือสหกรณ์ไม่เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าว จนเป็นเหตุให้ ข้าราชการส่วนหนึ่งในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ประสบปัญหาเงินเดือนไม่เพียงพอในการดำรงชีพ ประกอบมติ คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๔ เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหานี้สินข้าราชการครู โดยให้หน่วยงานต้น สังกัดที่ทำหน้าที่ตัดเงินเดือนให้เจ้าหน้าที่ปรับปรุงและยกระดับระบบการตัดเงินเดือนเพื่อชำระหนี้ให้มีประสิทธิภาพ และเป็นธรรมมากขึ้น และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินเดือน เงินปี บำเหน็จบำนาญ เงินประจำตำแหน่ง เงินเพิ่ม และเงินอื่นในลักษณะเดียวกัน พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดมิให้ส่วนราชการผู้เบิกหักเงินไว้ เพื่อการใด ๆ เว้นแต่จะมีหนังสือยินยอมจากข้าราชการเพื่อชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์และค่าสวัสดิการต่าง ๆ ดังนั้น เพื่อให้การหักเงินเดือนข้าราชการและเงินบำเหน็จบำนาญข้าราชการบำนาญเพื่อชำระหนี้เงินกู้ให้แก่ สวัสดิการภายในส่วนราชการและสหกรณ์มีความชัดเจน เกิดประสิทธิภาพสูงสุดเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าว จึงกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการตามระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการดังกล่าว ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้าราชการที่จะกู้ยืมเงินจากสวัสดิการภายในส่วนราชการ หรือสหกรณ์ต้องแสดงความประสงค์จะให้ส่วนราชการหักเงินเดือนหรือเงินบำเหน็จบำนาญเพื่อชำระหนี้เงินกู้ดังกล่าวให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ยื่นคำร้องขอให้ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นออกหนังสือรับรองเงินเดือนหรือเงินบำเหน็จบำนาญ และรายการหักเงิน ณ ที่จ่าย ย้อนหลังสามเดือนเพื่อประกอบการพิจารณา ตามแบบแนบท้าย ๑ ทั้งนี้ รายการ หักเงิน ณ ที่จ่าย จะต้องได้รับการรับรองสำเนาถูกต้องจากเจ้าหน้าที่การเงินของส่วนราชการผู้หักเงิน ณ ที่จ่าย เท่านั้นตามแบบแนบท้าย ๒

(๒) มีหนังสือยินยอมให้หักเงินเดือนหรือเงินบำเหน็จบำนาญ ตามแบบแนบท้าย ๓

(๓) คำขอกู้ยืมเงินที่ระบุจำนวนเงินที่จะกู้ยืม อัตราดอกเบี้ย จำนวนเงินที่จะต้องชำระรายเดือน และจำนวนงวดที่ต้องชำระ (จำนวนเดือน)

ข้อ ๒ ในการพิจารณาคำร้องขอและเอกสารตามข้อ ๑ ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นอาจพิจารณา ตรวจสอบข้อมูลจากฐานข้อมูลเครดิตบูโรประกอบอีกทางหนึ่งด้วยก็ได้ หากตรวจสอบแล้วปรากฏว่า รายจ่ายที่มี อยู่ก่อนที่จะกู้เงินรวมกับจำนวนเงินที่จะต้องชำระตามข้อ ๑ (๓) แล้ว มีเงินเดือนสุทธิหลังจากหักชำระหนี้

/ ไม่น้อยกว่า ...

ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของเงินเดือนปัจจุบัน ให้ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นเสนอผู้บังคับบัญชามีอำนาจหรือหัวหน้าส่วนราชการผู้เบิกจ่ายเงินจากคลัง เป็นผู้พิจารณาออกหนังสือรับรองเงินเดือนหรือเงินบำเหน็จบำนาญและรายการหักเงิน ณ ที่จ่าย ตามแบบแนบท้าย ๒ และอนุมัติให้หักเงินเดือน เงินบำเหน็จบำนาญ ชำระหนี้เงินกู้ให้แก่สวัสดิการภายในส่วนราชการหรือสหกรณ์

ข้อ ๓ การจ่ายเงินมิให้ส่วนราชการผู้เบิกหักเงินไว้เพื่อการใด ๆ เว้นแต่จะมีหนังสือยินยอมจากข้าราชการหรือผู้มีสิทธิรับบำเหน็จบำนาญเพื่อชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ที่จัดตั้งโดยส่วนราชการและค่าสวัสดิการต่างๆ ตามระเบียบว่าด้วยการจัดสวัสดิการภายในส่วนราชการหรือชำระตามข้อผูกพันของทางราชการเท่านั้น

ข้อ ๔ ให้หน่วยงานต้นสังกัดเร่งปรับปรุงและยกระดับระบบการตัดเงินเดือนเพื่อชำระหนี้ อาทิ กำหนดยอดเงินที่ข้าราชการสามารถกู้ได้โดยไม่เกินศักยภาพในการชำระคืนจากเงินเดือน โดยกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการหักชำระหนี้ข้าราชการต้องเหลือเงินเดือนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๓๐ เพื่อป้องกันการกู้ยืมนอกระบบและกำหนดให้สหกรณ์ออมทรัพย์หรือสถาบันการเงินที่จะมาใช้สิทธิตัดเงินเดือนข้าราชการต้องปฏิบัติตาม เช่น คิดดอกเบี้ยเงินกู้ในอัตราที่เหมาะสม

ข้อ ๕ ภายหลังจากได้กู้ยืมเงินและหักเงินเพื่อชำระหนี้เงินกู้ให้แก่สวัสดิการภายในส่วนราชการหรือสหกรณ์แล้ว ให้เป็นหน้าที่ของหัวหน้าส่วนราชการผู้เบิกจ่ายต้องตรวจสอบการหักเงินชำระหนี้เงินกู้ดังกล่าว หากปรากฏว่าเดือนใดมีเงินเดือนสุทธิหลังจากหักชำระหนี้แล้วเหลือน้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของเงินเดือนปัจจุบัน ให้งดหักเงินชำระหนี้เงินกู้ดังกล่าว และแจ้งให้ข้าราชการผู้นั้นและผู้ให้กู้ยืมเงินทราบ

กรณีข้าราชการผู้กู้ยืมเงินรายได้จะเกษียณอายุราชการ ให้เสนอเรื่องต่อหัวหน้าส่วนราชการผู้เบิกหรือผู้บังคับบัญชาชั้นต้นพิจารณาตรวจสอบการได้รับเงินบำเหน็จบำนาญ ภาระหนี้เงินกู้ และดำเนินการวางแผนการชำระเงินของข้าราชการผู้นั้นอย่างเหมาะสมให้เป็นไปตามระเบียบนี้ ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๑๘๐ วัน ก่อนที่ข้าราชการผู้นั้นจะเกษียณอายุราชการ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนข้าราชการผู้นั้นจะเกษียณอายุราชการไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน

สำหรับกรณีข้าราชการผู้ใดจะลาออกจากราชการให้ดำเนินการตามวรรคสองก่อนที่ข้าราชการผู้นั้นจะออกจากราชการไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน

ข้อ ๖ การแจ้งข้อมูลอันเป็นเท็จ หรือให้ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นรับรองข้อมูลอันเป็นเท็จ เพื่อให้ได้รับอนุมัติให้หักเงินเพื่อชำระหนี้เงินกู้โดยมิชอบด้วยหลักเกณฑ์ตามระเบียบนี้เป็นความผิดทางวินัย

นอกจากการดำเนินการทางวินัยแล้ว ให้ส่วนราชการพิจารณาตัดสิทธิผู้นั้นในการที่จะขอให้หักเงินเพื่อชำระหนี้เงินกู้ในคราวต่อไปด้วย

ข้อ ๗ ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการผู้เบิกหรือผู้บังคับบัญชาชั้นต้นตรวจสอบแล้วปรากฏว่าเงินเดือนสุทธิหลังจากหักชำระหนี้แล้วเหลือน้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ให้ส่วนราชการผู้เบิกงดการหักเงินจนกว่าจะมีการดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ข้อ ๘ ในกรณีที่ข้าราชการผู้กู้ยืมเงินถูกเรียกให้ชำระเงินกู้ยืมคืนหรือถูกฟ้องให้ชำระหนี้เงินกู้ให้หัวหน้าส่วนราชการผู้เบิกจ่ายหรือหักเงินเดือน หรือผู้บังคับบัญชาชั้นต้นพิจารณาให้ความช่วยเหลือ โกล่เกลี่ย ประนีประนอมในการปรับโครงสร้างหนี้ หรือวางแผนการชำระเงินกู้คืนได้

/ ข้อ ๔ ให้เป็นหน้าที่ ...

ข้อ ๙ ให้เป็นหน้าที่ของหัวหน้าส่วนราชการผู้เบิกจ่ายหรือหักเงินเดือน หรือผู้บังคับบัญชาชั้นต้น
ของข้าราชการผู้กู้ยืมเงินในการเพิ่มพูนและเสริมสร้างวินัยทางการเงิน และปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบ
กระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการหักเงินเดือน เงินบำเหน็จบำนาญข้าราชการเพื่อชำระหนี้เงินกู้ให้แก่สวัสดิการ
ภายในส่วนราชการและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยเคร่งครัด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ _____

ที่ ศธ _____ วันที่ _____

เรื่อง ขอนหนังสือรับรองเงินเดือน เงินบำเหน็จบำนาญและหนังสือรับรองรายการหัก ณ ที่จ่าย _____

เรียน _____

ด้วย _____ ตำแหน่ง _____

สังกัด _____ มีความประสงค์จะขอนหนังสือรับรองเงินเดือน เงินอื่นๆ และหนังสือรับรองรายการหัก ณ ที่จ่าย เพื่อใช้ในการ _____

จำนวน _____ ฉบับ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

(.....)

ตำแหน่ง.....

ที่ ศธ.....

ส่วนราชการ

.....
 .....
 .....

หนังสือฉบับนี้ให้ไว้เพื่อรับรองว่า ..... ตำแหน่ง.....
 เป็นข้าราชการ สังกัด..... ได้รับเงินเดือนประจำและเงินอื่นๆ และมีรายการหัก ณ ที่จ่าย ดังนี้

เงินเดือนประจำและเงินอื่นๆ		รายการหัก ณ ที่จ่าย	
๑. เงินเดือน เดือนละ	..... บาท	๑. ภาษี	..... บาท
๒. เงินประจำตำแหน่ง	..... บาท	๒. กบข./กสจ.	..... บาท
๓. เงินตอบแทนเทียบเท่าเงินประจำตำแหน่ง.....	..... บาท	๓. กยศ.	..... บาท
๔. เงินค่าตอบแทนลดประจำตำแหน่ง	..... บาท	๔. สหกรณ์.....	..... บาท
๕. เงินวิทยฐานะ	..... บาท	(รวมถึงฌาปนกิจสหกรณ์)	
๖. เงินอื่นๆ	..... บาท	๕. ฌาปนกิจ สป.	..... บาท
		๖. ช.พ.ค.	..... บาท
		๗. ช.พ.ส.	..... บาท
		๘. ธนาคารออมสิน	..... บาท
		๙. ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน).....	..... บาท
		๑๐. ธนาคารอาคารสงเคราะห์	..... บาท
		๑๑. อื่นๆ	..... บาท
รวม	..... บาท	รวมหักชำระหนี้	..... บาท

รายได้สุทธิหลังหัก ณ ที่จ่าย เป็นเงิน ..... บาท (.....)

เพื่อประกอบการยื่นกู้สหกรณ์/สถาบันการเงิน..... จำนวนเงินกู้ในครั้งนี้เป็นเงิน
 จำนวน.....บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ..... ชำระรายเดือนรวมดอกเบี้ย เดือนละ.....บาท
 ชำระเงินกู้จำนวน.....งวด

ขอรับรองว่า ..... มีเงินเดือนและเงินอื่น ๆ หลังหัก ณ ที่จ่ายแล้ว เป็นเงิน
 จำนวน .....บาท ซึ่งเกินกว่าร้อยละ ๓๐ เพื่อใช้ในการประกอบการกู้สหกรณ์/สถาบันการเงิน

ให้ไว้ ณ วันที่ .....

(.....)

ตำแหน่ง.....

หนังสือยินยอมให้ส่วนราชการหักเงินชำระหนี้

เขียนที่ .....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า .....อายุ.....ปี

ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ .....หมู่ที่.....ตรอก/ซอย.....

ถนน.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

รับราชการสังกัด.....ตำแหน่ง.....

เป็นสมาชิก (ถ้ามี).....เลขทะเบียนสมาชิก (ถ้ามี).....

มีความประสงค์ให้ส่วนราชการ/หน่วยงานที่ข้าพเจ้าสังกัดอยู่หักเงิน และนำส่งเงินให้.....

จึงมีหนังสือให้ความยินยอมฉบับนี้ไว้กับ..... ดังนี้

ข้อ ๑. ยินยอมให้เจ้าหน้าที่ผู้จ่ายเงิน หักเงินเดือน ค่าจ้าง หรือเงินบำนาญ หรือเงินบำเหน็จ หรือเงินอื่นใด ที่ข้าพเจ้าพึงได้รับจากทางราชการ หรือหน่วยงานที่ข้าพเจ้าสังกัดอยู่ ทั้งปัจจุบันอนาคต ตามจำนวนที่กำหนดในสัญญา ..... ได้แจ้งให้ในแต่ละเดือนและส่งชำระหนี้เงินต้นและดอกเบี้ย ชำระค่าหุ้น หรือเงินอื่น แล้วแต่กรณีให้..... แทนข้าพเจ้าทุกเดือน

ข้อ ๒. กรณีข้าพเจ้าพ้นจากการเป็นข้าราชการ/ลูกจ้างและได้รับบำเหน็จบำนาญ หรือเงินอื่นใด ข้าพเจ้า ยินยอมให้เจ้าหน้าที่ผู้จ่ายเงินของส่วนราชการหรือหน่วยงานที่ข้าพเจ้าสังกัดอยู่ หักเงินจากเงินบำเหน็จ หรือเงินบำนาญ หรือเงินอื่นใดที่ข้าพเจ้าพึงได้รับจากทางราชการตามข้อ ๑ ตามจำนวนที่ ..... ได้แจ้งและให้ส่งเงินจำนวนดังกล่าวนี้ ให้..... แทนข้าพเจ้าทุกครั้ง

ข้อ ๓. การหักเงินเดือน ค่าจ้าง เงินบำนาญ หรือเงินบำเหน็จ หรือเงินอื่นใด ไม่ว่ากรณีใดตาม ข้อ ๒ เมื่อได้หักชำระหนี้และสวัสดิการแก่ทางราชการแล้ว (ถ้ามี) ข้าพเจ้ายินยอมให้หักเงินดังกล่าวส่งชำระหนี้ให้ .....

ข้อ ๔. หนังสือยินยอมให้หักเงินตามข้อ ๓ นี้ ให้มีผลตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไปและข้าพเจ้าสัญญาว่าจะไม่ถอน การให้คำยินยอมนี้ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนจนกว่าข้าพเจ้าจะได้พ้นจากการเป็นสมาชิก ..... หรือพ้นภาระหนี้สินที่ข้าพเจ้ามีต่อ..... เว้นแต่จะได้รับคำยินยอมเป็นหนังสือจาก .....

ข้อ ๕. ในกรณีที่ข้าพเจ้าต้องเปลี่ยนแปลงส่วนราชการที่สังกัด โดยโอนไปสังกัดส่วนราชการอื่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้าพเจ้ายินยอมให้เจ้าหน้าที่ผู้จ่ายเงินของ ส่วนราชการ หรือหน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แห่งใดแห่งหนึ่งที่ข้าพเจ้าโอนไป สังกัดมีอำนาจหักเงินเดือน ค่าจ้าง หรือเงินบำนาญ หรือเงินบำเหน็จ หรือเงินอื่นใดในลักษณะ เดียวกัน ที่ข้าพเจ้ามีสิทธิจะได้รับ จากทางราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี เพื่อส่งชำระหนี้ ชำระค่าหุ้น หรือเงินอื่น ให้..... แทน ข้าพเจ้าได้ทุกเดือน และข้าพเจ้าสัญญาว่าจะถือปฏิบัติตามคำยินยอม ในหนังสือฉบับนี้ทุกประการ

หนังสือยินยอมฉบับนี้ทำขึ้นโดยความสมัครใจของข้าพเจ้าเองได้ตรวจสอบข้อความและถ้อยคำในหนังสือนี้
ทั้งหมดแล้ว ตรงตามเจตนารมณ์ของข้าพเจ้าทุกประการ จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ

หนังสือนี้ทำขึ้น ๒ ฉบับ มีความตรงกัน ฉบับที่หนึ่งเก็บไว้ที่.....และฉบับที่สอง
ให้ไว้กับส่วนราชการ หรือหน่วยงานที่ข้าพเจ้าสังกัดอยู่

ลงชื่อ.....ผู้ให้คำยินยอม

(.....)

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่ของส่วนราชการ

(.....)

ลงชื่อ.....พยาน

(.....)

ลงชื่อ.....พยาน

(.....)

หมายเหตุ ให้แนบสำเนาบัตรประจำตัวพร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง จำนวน ๒ ชุด

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/๓๙๒๒

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๔

เรื่อง รายงานสรุปผลการดำเนินการของคณะกรรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อย
เรียน รองนายกรัฐมนตรี (นายสุพัฒนพงษ์ พันธ์มีเชาว์)
ประธานกรรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อย
อ้างถึง หนังสือคณะกรรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อย ที่ นร ๑๒๐๐/๑๖๒
ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๔

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๑๓/๓๒๒
ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๔
  ๒. สำเนาหนังสือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๐๔/๗๖๐๑ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๔
  ๓. สำเนาหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๒๐๐/๑๖๖ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๔
  ๔. สำเนาหนังสือธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ รพท.ผนส๒. ๑๑๗๙/๒๕๖๔
ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๔

ตามที่คณะกรรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อยได้ขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรี ดังนี้

๑. รับทราบรายงานสรุปผลการดำเนินการของคณะกรรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อย
๒. มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการขับเคลื่อนและรายงานความคืบหน้า

ให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฯ ทุก ๓ เดือน เพื่อนำเสนอคณะกรรมการฯ ตามขั้นตอนต่อไป
ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
สำนักงาน ก.พ.ร. และธนาคารแห่งประเทศไทยได้เสนอความเห็นไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย
ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

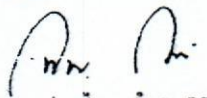
ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยชี้แจงว่า
การแก้ไขปัญหานี้เข้าชื่อรณียนต์และรณียนต์ ซึ่งคณะกรรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อย
มีข้อเสนอแนะให้ดำเนินการเพิ่มเติม โดยให้กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยจัดตั้งศูนย์รับเรื่องร้องเรียนปัญหา
จากกรณีเข้าชื่อรณียนต์และการทวงถามหนี้ที่ไม่เป็นธรรม นั้น หากเป็นกรณีการทำสัญญาที่ไม่เป็นธรรม ประชาชน
ผู้ได้รับความเดือดร้อนสามารถยื่นเรื่องร้องทวงหนี้ต่อสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งเป็นหน่วยงานหลัก
รับผิดชอบดำเนินการในเรื่องนี้ หรืออาจยื่นเรื่องต่อศูนย์ดำรงธรรม กระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณาดำเนินการ
ต่อไปได้อีกช่องทางหนึ่งด้วย ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ลงมติว่า

๑. รับทราบตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยชี้แจง
๒. รับทราบและเห็นชอบทั้ง ๒ ข้อ ตามที่คณะกรรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินของประชาชน
รายย่อยเสนอ ทั้งนี้ ให้กระทรวงการคลังและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
และสำนักงาน ก.พ.ร. ไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย

จึงเรียนยืนยันมา ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตามบัญชีแนบท้าย

ทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นางประไพ คำสะกุล)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองพัฒนาศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๔๐ ๕๐๐๐ ต่อ ๓๓๔๓ (ศุภินี) ๑๕๒๒ (เฉลิมขวัญ)

โทรสาร ๐ ๒๒๔๐ ๑๔๔๖ www.soc.go.th ประณีย์อิเล็กทรอนิกส์ sarabang@soc.go.th

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๙/ว(ล) ๓๔๗๘๘๘

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๔

เรื่อง รายงานสรุปผลการดำเนินการของคณะกรรมการกำกับดูแลการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อย

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๙/ว(ล) ๓๔๗๘๘๘ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๔

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรายงานสรุปผลการดำเนินการของคณะกรรมการกำกับดูแลการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อย ที่คณะกรรมการกำกับดูแลการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อยเสนอเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ความละเอียดทราบแล้ว นั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอเรียนว่า รายงานสรุปผลการดำเนินการของคณะกรรมการกำกับดูแลการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อยฉบับดังกล่าวมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีการวม ๓ ประเด็น ได้แก่ (๑) การแก้ไขปัญหานี้ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (๒) การแก้ไขปัญหานี้สินชำระหนี้ และ (๓) การปรับปรุงขั้นตอนกระบวนการยุติธรรมเพื่อเอื้อให้เกิดการแก้ไขปัญหานี้สิน โดยในประเด็นการแก้ไขปัญหานี้สิน กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา นั้น ปัจจุบันคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... ตามที่สำนักงานฯ เสนอแล้ว และขณะนี้ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร ก่อนจะนำเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาต่อไป สำหรับประเด็นการแก้ไขปัญหานี้สินชำระหนี้และการปรับปรุงขั้นตอนกระบวนการยุติธรรม เพื่อเอื้อให้เกิดการแก้ไขปัญหานี้สินนั้น สมควรมอบหมายให้กระทรวงการคลังพิจารณาศึกษาแนวทางการดำเนินการให้รอบคอบว่าจะทำให้เกิดปัญหาในระยะยาวต่อระบบการเงินการคลังของประเทศในช่วงที่เข้าสู่ภาวะสังคมสูงวัยโดยสมบูรณ์และโครงสร้างทางเศรษฐกิจได้ก้าวเข้าสู่โครงสร้างเศรษฐกิจดิจิทัล ไม่ใช่ระบบเศรษฐกิจแบบดั้งเดิมหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำรายได้ในอนาคตของชำระหนี้บางส่วนมาใช้ลดหนี้ ทั้งนี้ เพื่อให้การแก้ไขปัญหานี้สินเป็นไปอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปกรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กองพัฒนากฎหมาย

โทร. ๐ ๒๖๒๖ ๐๒๐๖-๙ คือ ๔๐๒๓ (นางสาวอรพิตา)

โทรสาร ๐ ๒๖๔๖ ๒๒๙๖

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@ocs.go.th

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวเฉลิมขวัญ ทองจันทร์)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

๒๓ ๑๒ ๒๕๖๔

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๑๐๘/กค ๒๐๑๑

สำนักงานสภาพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๕๖๒ ถนนกรุงเกษม กทม. ๑๐๑๐๐

๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๔

เรื่อง รายงานสรุปผลการดำเนินการของคณะกรรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อย

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการฯ เรื่อง รายงานสรุปผล
ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๔

ตามที่ สำนักเลขาธิการคณะกรรมการฯ ขอให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการฯ เรื่อง รายงานสรุปผล
การดำเนินการของคณะกรรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อย ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณาแล้ว เห็นควรรับทราบ
รายงานสรุปผลการดำเนินการของคณะกรรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อย ซึ่งนำเสนอ
สถานการณ์การแก้ไขปัญหานี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หนี้สินข้าราชการครูและข้าราชการตำรวจ
การกำหนดอัตราดอกเบี้ยของสหกรณ์ออมทรัพย์ การแก้ไขปัญหานี้เข้าซื้อรถยนต์ และรถจักรยานยนต์
หนี้บัตรเครดิต การเข้าถึงแหล่งทุน และการปรับปรุงขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรมเพื่อเอื้อให้เกิด
การแก้ไขปัญหานี้สิน ซึ่งจะช่วยลดภาระหนี้สิน และเพิ่มสภาพคล่องให้กับครัวเรือนและวิสาหกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อม รวมทั้งสร้างความเป็นธรรมให้กับลูกหนี้มากขึ้น โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ดำเนินการตามมติคณะกรรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อยเสนอ และรายงาน
ความคืบหน้าให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฯ ทุก ๓ เดือน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายคุณุชา พิษณันท์)

เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กองพัฒนาข้อมูลและคลังชีวิตสังคม
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๔๐๘๕ ต่อ ๓๖๐๓
โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๒๘๐๓
E-mail : Duangkamon@nesdc.go.th

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวเฉลิมขวัญ ทองจันทร์)
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๒๐๐/๑๖๖

สำนักงาน ก.พ.ร

ถนนพิษณุโลก กทม. ๑๐๓๐๐

๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๔

เรื่อง รายงานสรุปผลการดำเนินการของคณะกรรมการกำกับดูแลการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อย

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการกำกับดูแลการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อย ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ก) ๘๘๗๘๗ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๔

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการกำกับดูแลการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อย ขอให้สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรายงานสรุปผลการดำเนินการของคณะกรรมการกำกับดูแลการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อยตามที่คณะกรรมการฯ เสนอ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการฯ นั้น

สำนักงาน ก.พ.ร. พิจารณาแล้ว เห็นด้วยกับข้อเสนอของคณะกรรมการฯ ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งรัดการดำเนินการตามข้อเสนอเพื่อบรรเทาปัญหาหนี้สินของประชาชนและผู้ประกอบการรายย่อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาวะการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวอรุณพิชญ์ เวชชาชีวะ)

เลขาธิการ ก.พ.ร.

ภารกิจกิจการพิเศษ ๒

โทร. ๐๘ ๖๙๔๕ ๑๘๗๓ (บุระรา)

โทรสาร ๐๒ ๒๘๑ ๘๒๗๙

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@opdc.go.th

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวอรุณพิชญ์ เวชชาชีวะ)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

๒๕ ธ.ค. ๖๔

ธนาคารแห่งประเทศไทย

27 ธันวาคม 2564

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ

ที่ ธปท.ผบส. 1179/2564 เรื่อง รายงานสรุปผลการดำเนินการของคณะกรรมการกำกับ
การแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อย

ตามที่สำนักเลขาธิการคณะกรรมการ (สสค.) ได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ นร 0507/ว(ล) 38787 ลงวันที่ 23 ธันวาคม 2564 แจ้งว่า คณะกรรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อยได้เสนอ รายงานสรุปผลการดำเนินการของคณะกรรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อย เพื่อให้ คณะรัฐมนตรี (ครม.) พิจารณา จึงขอให้ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณาของ ครม. นี้

ธปท. พิจารณาแล้วขอเรียนว่า ไม่ขัดข้องต่อรายงานสรุปผลการดำเนินการดังกล่าว โดยเนื้อหาเป็นไปตามหลักการที่ ธปท. ได้เคยหารือร่วมกับคณะกรรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินของ ประชาชนรายย่อยในช่วงที่ผ่านมา นอกจากนี้ ธปท. เห็นว่าการดำเนินการดังกล่าว จะเป็นประโยชน์ต่อการ ผลักดันให้เกิดการแก้ไขปัญหานี้สินให้กับประชาชนรายย่อยได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะ สามารถช่วยบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ลูกหนี้ได้อย่างแท้จริง ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของ ของ COVID-19 ที่ยังมีความยืดเยื้อและมีความไม่แน่นอนสูงนี้ได้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการตามที่เห็นสมควรต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายรณศิลป์ นุ่มนันทน์)

รองผู้จัดการ ด้านเสถียรภาพสถาบันการเงิน

ผู้จัดการ

ฝ่ายนโยบายและกำกับสถาบันการเงิน 2

โทรศัพท์ 0 2283 5864, 0 2283 6369

อีเมล WanraveS@bct.or.th

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวเฉลิมขวัญ ทองจันทร์)
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

๒๕ ธ.ค. ๖๔

วิสัยทัศน์ เป็นองค์กรที่มองไกล มีหลักการ และร่วมมือ เพื่อความอยู่ดีหรืออย่างยั่งยืนของไทย

www.bct.or.th

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อย โทร. ๐๔๔ ๑๖๔ ๐๖๓๘

ที่ นร ๑๒๐๗ / ๗๑๕๓

วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๔

เรื่อง รายงานสรุปผลการดำเนินการของคณะกรรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อย

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

ตามที่นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๕๗/๒๕๖๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อย ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งมีนายสุพัฒนพงษ์ พันธ์มีเชาว์ รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การแก้ไขสถานการณ์หนี้ครัวเรือนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นระบบ และเป็นธรรม นั้น

คณะกรรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อยได้ปฏิบัติหน้าที่มาเป็นเวลาประมาณ ๕ เดือน (เดือนกรกฎาคม-พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๔) โดยได้ประชุมเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการทั้งสิ้น ๑๐ ครั้ง ซึ่งเป็นการประชุมคณะกรรมการฯ ๔ ครั้ง และการประชุมกลุ่มย่อย ๖ ครั้ง จึงขอรายงานสรุปผลการดำเนินการของคณะกรรมการฯ ดังนี้

๑. เรื่องที่คณะกรรมการฯ กำหนดให้เป็นประเด็นเร่งด่วนที่ต้องขับเคลื่อน

๑.๑ การแก้ไขปัญหานี้กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)

๑.๒ การกำหนดให้การไกล่เกลี่ยและการปรับโครงสร้างหนี้เป็นวาระของประเทศ

(เน้น SFIs และ SMEs)

๑.๓ การแก้ไขปัญหานี้เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์

๑.๔ การแก้ไขปัญหานี้สินเชื่อราชการ โดยเฉพาะข้าราชการครู และข้าราชการตำรวจ

๑.๕ การปรับลดและทบทวนโครงสร้างและเพดานอัตราดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม และการออกมาตรการคุ้มครองสิทธิของลูกค้า

๑.๖ การแก้ไขปัญหานี้บัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคล

๑.๗ การแก้ไขปัญหานี้เข้าถึงแหล่งทุนของประชาชนรายย่อยและ SMEs

๑.๘ การปรับปรุงขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรมเพื่อเอื้อให้เกิดการแก้ไขปัญหานี้

๑.๙ การปรับปรุงขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรมเพื่อเอื้อให้เกิดการแก้ไขปัญหานี้

๒. สรุปรายงานผลการดำเนินการและความคืบหน้า ๘ ประเด็นสำคัญเร่งด่วนที่คณะกรรมการฯ

ขับเคลื่อน

๒.๑ การแก้ไขปัญหานี้กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)

๒.๑.๑ ประเด็นปัญหา นี้ กยศ. กระทบประชาชนรายย่อยกว่า ๖.๔ ล้านคน

โดยแบ่งเป็น ผู้กู้ ๓.๖ ล้านคน และผู้ค้ำประกัน ๒.๘ ล้านคน ซึ่งนี้ กยศ. เป็นปัญหาเชิงโครงสร้างในหลายมิติ อาทิ กำหนดให้ชำระหนี้รายปีในอัตราที่เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง คิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ที่ระดับสูงถึงปีละ ๑๘% และกำหนดลำดับการตัดชำระหนี้โดยตัดชำระดอกเบี้ยก่อนเงินต้น ซึ่งเป็นเหตุให้ผู้กู้จำนวนมากไม่สามารถชำระหนี้ได้ โดย ณ สิ้นปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เงินกู้ กยศ. มีอัตราหนี้เสีย (NPL) สูงถึง ๖๓% ซึ่งสูงที่สุดในช่วง ๒๕ ปีที่ผ่านมา (ช่วงวิกฤตต้มยำกุ้งในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ NPL อยู่ที่เพียง ๔๗% เท่านั้น)

๒.๑.๒ ...

รวม 7256
เข้า 10.23
16 ๖๐๖4
ออก 22/12/๒๔
13.09 ๙.

๒.๑.๒ เรื่องที่ดีำเนินการแล้ว คณะกรรมการฯ เห็นว่ามีความจำเป็นต้องเร่งปฏิรูปเงินกู้ กยศ. เพื่อให้รูปแบบการชำระหนี้ที่มีประสิทธิภาพและเป็นธรรมมากขึ้น เพื่อลดโอกาสการผิดนัดชำระหนี้และกลายเป็น NPL โดย กยศ. จะเพิ่มแผนการรับชำระหนี้ให้หลากหลายมากขึ้น ทำให้ผู้กู้ที่มีความสามารถในการชำระคืนแตกต่างกัน สามารถเลือกแผนการชำระคืนให้เหมาะสมกับศักยภาพและความสามารถของตนเองได้ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) การปรับปรุงรูปแบบการจ่ายชำระหนี้คืน จาก "รายปี" เป็น "รายเดือน" และจากเดิมที่ปรับ "เพิ่มขึ้นทุกปี" เป็นชำระคืนค่างวดแบบเฉลี่ย "เท่ากันทุกเดือน" พร้อมทั้งขยายระยะเวลาการผ่อนชำระจากเดิมสูงสุด ๑๕ ปี เป็น ๒๕ ปี ขึ้นกับขนาดของวงเงินกู้

(๒) การปรับปรุงการเริ่มชำระหนี้ โดยผูกกับ "การมีงานทำ" จากเดิมกำหนดให้หลังจบการศึกษา ๒ ปี ผู้กู้จะต้องเริ่มชำระคืนหนี้

(๓) การปรับปรุงลำดับการตัดชำระหนี้ โดยนำไปตัด "เงินต้น" ก่อน แล้วจึงนำมาตัด "ดอกเบี้ย" จากเดิมที่ตัดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้และดอกเบี้ยตามสัญญา ก่อน จึงจะนำมาตัดเงินต้น ซึ่งหากภาวะดอกเบี้ยมีปริมาณมาก เงินที่ผู้กู้ชำระคืนจะตัดไม่ถึงเงินต้น ทำให้ยอดหนี้ไม่ลดลง

(๔) การปรับลดอัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ จาก ๑๘% ต่อปี เหลือ ๒% ต่อปี โดยแบ่งเป็นอัตราดอกเบี้ยตามสัญญา ๑% และดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ส่วนเพิ่ม ๑%

(๕) การยกเลิกผู้ค้ำประกันสำหรับการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา นับตั้งแต่ปีการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นต้นไป

(๖) การปรับโครงสร้างหนี้ให้กับผู้ที่มีปัญหาชำระหนี้ไม่ได้ โดยคำนวณยอดหนี้ครั้งใหม่ตามกติกาใหม่ข้างต้น โดยเฉพาะลำดับการตัดชำระหนี้ที่ให้นำเงินไปตัดเงินต้นก่อนนำมาตัดดอกเบี้ย สำหรับดอกเบี้ยผิดนัดเดิมจะแขวนไว้ก่อนและจะใช้ดอกเบี้ยผิดนัดใหม่ที่ ๒% มาคำนวณแทน ซึ่งจะทำให้เกิดความเป็นธรรมและช่วยลดภาระหนี้คงเหลือ ตลอดจนดอกเบี้ยผิดนัดชำระที่ผู้กู้ต้องจ่ายปรับลดลงจากปัจจุบันอย่างมีนัยสำคัญ

(๗) การเพิ่มหลักสูตรที่เกี่ยวกับการฝึกอาชีพระยะสั้นให้สามารถกู้ยืมจาก กยศ. ได้ เช่น หลักสูตรผู้ช่วยพยาบาล ๖ เดือน เป็นต้น จากเดิมที่หลักสูตรส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรในชั้นอุดมศึกษาที่ใช้เวลาศึกษา ๔-๖ ปี

(๘) การจัดให้มีข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกเรียน โดยสอบถามความเห็นจากผู้กู้ กยศ. เกี่ยวกับสถานศึกษาที่เคยเรียน

การปฏิรูปเงินกู้ของ กยศ. ผู้กู้ที่ยังมีภาระหนี้กับ กยศ. ทุกรายจะได้รับประโยชน์ ซึ่งจะช่วยลดโอกาสการผิดนัดชำระหนี้ เพราะแผนการชำระหนี้จะสอดคล้องกับความสามารถในการชำระคืนมากขึ้น และสำหรับลูกหนี้ที่เริ่มผ่อนชำระแล้ว แต่ค่างวดที่ต้องจ่ายยังเกินกว่าความสามารถในการชำระคืน จะสามารถปรับเปลี่ยนแผนการชำระหนี้ให้เหมาะสมได้

๒.๑.๓ เรื่องที่ต้องดำเนินการต่อไป

การผลักดันการแก้ไขพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้มีผลบังคับใช้โดยเร็ว ไม่ว่าจะด้วยการตราเป็นพระราชบัญญัติหรือพระราชกำหนด เพื่อให้สามารถบริหารจัดการกองทุนและหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันรวมถึง กยศ. สามารถปรับโครงสร้างหนี้หรือเปลี่ยนแปลงหนี้ใหม่ให้แก่ลูกหนี้ที่ถูกค่าพิพาทฯ แล้วได้ เช่น การชะลอการฟ้องร้องและบังคับคดี หรือการชะลอการขายทอดตลาดสำหรับลูกหนี้ที่คดีไต่ล้งขาดอายุความ โดยปัจจุบัน กยศ. ปรับโครงสร้างหนี้ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น แอปพลิเคชัน "กยศ. Connect" ติดต่อตัวแทนของ กยศ. โดยตรง หรือติดต่อทางจดหมาย เพื่อขอปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้เพียง ๑๒๐,๐๐๐ บาท

๒.๒ การกำหนดให้การไกล่เกลี่ยและการปรับโครงสร้างหนี้เป็นวาระของประเทศ (เน้น SFIs และ SMEs)

๒.๒.๑ ประเด็นปัญหา โควิด-๑๙ ทำให้รายได้ของประชาชนรายย่อยและ SMEs ปรับลดลง ขณะที่ภาระหนี้ยังคงอยู่ การปรับโครงสร้างหนี้และการไกล่เกลี่ยหนี้ให้สอดคล้องกับรายได้ที่ลดลงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อป้องกันการผิดนัดชำระหนี้ในวงกว้างและการฟ้องร้องดำเนินคดีที่เพิ่มขึ้นมาก อย่างไรก็ตาม การปรับปรุงโครงสร้างหนี้และการไกล่เกลี่ยปัญหานี้สำหรับ SFIs มีความท้าทายจากความกังวลของคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติว่า หากยินยอมให้มีการปรับโครงสร้างหนี้ อาจถูกมองว่าทำให้รัฐเสียหาย และอาจได้รับโทษจากการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๑๕๗

๒.๒.๒ เรื่องที่ดำเนินการแล้ว กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) และสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ (SFIs) ได้หารือแนวทางในการลดข้อกังวลข้างต้น โดย ธปท. จะออกประกาศเรื่อง "การปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำหรับลูกหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจอย่างยั่งยืน" โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๒๐ แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อช่วยให้ SFIs สามารถปรับโครงสร้างหนี้ให้แก่ลูกหนี้ได้โดยไม่มีข้อกังวลเกี่ยวกับการถูกลงโทษตามกฎหมาย โดย SFIs จะออกข้อตกลงของสมาชิกสมาคมสถาบันการเงินของรัฐ เพื่อกำหนดคุณสมบัติของลูกหนี้ที่จะได้รับการพิจารณาปรับโครงสร้างหนี้และกระบวนการลดภาระการชำระหนี้ โดยคำนึงถึงฐานะทางการเงินของสถาบันการเงินนั้น ๆ ทั้งนี้ ประกาศของ ธปท. และข้อตกลงดังกล่าวจะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นต้นไป

๒.๓ การแก้ไขปัญหานี้เข้าสู่อีรอนด์และรถจักรยานยนต์

๒.๓.๑ ประเด็นปัญหา โควิด-๑๙ ทำให้ประชาชนมีรายได้ลดลงและไม่สามารถชำระค่างวดได้ ทำให้รถถูกยึด ซึ่งปัญหาสำคัญ คือ ไทยยังไม่มีกฎหมายเฉพาะในการกำกับดูแลธุรกิจเช่าซื้อ และไม่มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลธุรกิจเช่าซื้อเป็นการเฉพาะ โดยปัจจุบันมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสัญญาเช่าซื้อเพียง ๓ มาตราที่บัญญัติไว้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในมาตรา ๕๗๖-๕๗๘ เท่านั้น ขณะเดียวกันไม่ได้ให้อำนาจองค์กรใดเข้ามากำกับดูแลธุรกิจเช่าซื้อเป็นการเฉพาะ ทำให้ประชาชนถูกเอาเปรียบในหลายประเด็น เช่น การคิดดัดหนี้ที่ไม่มีกฎหมายที่เป็นมาตรฐาน การคิดดอกเบี้ยสูงแม้เป็นสินเชื่อที่มีหลักประกัน และการคิดค่าทวงถามหนี้ที่ไม่เป็นธรรม

๒.๓.๒ เรื่องที่ดำเนินการแล้ว

(๑) คณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ได้ประกาศกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายในการทวงถามหนี้ โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นต้นมา ซึ่งเป็นกรอบอัตราค่าใช้จ่ายในการทวงถามหนี้ที่ช่วยคุ้มครองลูกหนี้ ไม่ให้ถูกเรียกเก็บเงินในการทวงถามหนี้เกินความจำเป็น โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑) อัตราค่าทวงถามหนี้กรณีทั่วไปรวมจ่านำทะเบียน ให้คิดไม่เกิน ๕๐ บาทต่อรอบการทวงถามกรณีค้างชำระ ๑ งวด และคิดไม่เกิน ๑๐๐ บาทต่อรอบการทวงถาม กรณีค้างชำระมากกว่า ๑ งวด

๒) อัตราค่าทวงถามหนี้สำหรับปฏิบัติการลงพื้นที่ติดตามถามหนี้สำหรับสินเชื่อเช่าซื้ออีรอนด์หรือมอเตอร์ไซค์ คิดไม่เกิน ๔๐๐ บาทต่อรอบการทวงถาม และเก็บต่อเมื่อลูกหนี้ค้างชำระมากกว่า ๑ งวด

๓) การยุติ ...

๓) การยุติการเรียกเก็บค่าหางานหนี้ เพื่อแก้ไขปัญหาการเก็บค่าหางานหนี้แบบไม่มีข้อจำกัด คณะกรรมการฯ จึงกำหนดให้การเรียกเก็บค่าหางานหนี้ยุติ เมื่อผู้ให้บริการได้รับชำระหนี้ครบตามจำนวนหรือมีหนังสือบอกเลิกสัญญา แล้วแต่เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นก่อน

๔) การกำหนดค่างวดที่ถึงกำหนดชำระที่ต่ำกว่า ๑,๐๐๐ บาท ไม่ให้มีการเก็บค่าหางานหนี้ เพื่อคุ้มครองประชาชนรายย่อยที่จ่ายค่างวดจำนวนน้อย ๆ

(๒) การปรับปรุงประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาเพื่อแก้ไขหนี้เช่าซื้อรถยนต์และจักรยานยนต์ โดยสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) ได้ทบทวน ปรับปรุง และแก้ไขประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เพื่อช่วยเหลือผู้เช่าซื้อรถยนต์และจักรยานยนต์ โดยกำหนดอัตราดอกเบี้ยไม่ให้สูงกว่าความเสี่ยงที่แท้จริง พร้อมทั้งปรับปรุงเงื่อนไขการยึดและการคืนรถให้มีความเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น รวมทั้งกำหนดแนวทางการคดียอดหนี้เช่าซื้อคงเหลือ (ตั้งหนี้) กรณีที่มีการคืนรถและกรณีที่เจ้าหนี้อึดคืนให้มีความชัดเจนและเป็นธรรม ซึ่งปัจจุบันได้สอบถามความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียแล้วเสร็จแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการปรับปรุงร่างประกาศฯ ซึ่งคาดว่าจะบังคับใช้ได้ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ นี้

๒.๓.๓ เรื่องที่จะต้องดำเนินการต่อไป

(๑) สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) หรือ อปท. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณากำหนดหน่วยงานเพื่อเข้ามากำกับดูแลธุรกิจสินเชื่อหรือธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายสินเชื่อ (Credit) เพื่อให้ธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์มีหน่วยงานกำกับดูแลเป็นการเฉพาะ

(๒) กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม พิจารณามาตรการดูแลประชาชนที่เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ที่ปัจจุบันไม่ได้อยู่ภายใต้การดูแลของ สคบ. เช่น คนขับรถแท็กซี่ คนขับมอเตอร์ไซด์รับจ้างที่เช่าซื้อมอเตอร์ไซด์ เกษตรกรที่เช่าซื้อรถไถมาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือทำมาหากิน ซึ่งปัจจุบันกลุ่มนี้กำลังประสบปัญหาและไม่ได้รับความเป็นธรรม

(๓) กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จัดตั้งศูนย์รับเรื่องร้องเรียนปัญหาจากกรณีเช่าซื้อและการหางานหนี้ที่ไม่เป็นธรรม เพื่อให้มีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน

๒.๔ การแก้ไขปัญหานี้สินชำระการ โดยเฉพะข้าราชการครูและข้าราชการตำรวจ

๒.๔.๑ ประเด็นปัญหา ปัญหานี้ครู ตำรวจ ข้าราชการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจครอบคลุมลูกหนี้จำนวนไม่น้อยกว่า ๒.๘ ล้านคน นอกจากนี้ มากกว่าครึ่งหนึ่งของข้าราชการครูมีเงินเดือนเหลือหลังจากหักชำระหนี้แล้วไม่ถึง ๓๐% ทำให้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพและมีโอกาสที่จะไปกู้หนี้ยืมสินนอกระบบ สำหรับข้าราชการตำรวจพบว่า ตำรวจ ๒-๓ หมื่นราย มีเงินเดือนเหลือน้อยกว่า ๕,๐๐๐ บาท อีกทั้งข้าราชการจำนวนมากที่เกษียณอายุแล้วยังมีหนี้อยู่ และมีข้าราชการที่เป็นผู้กู้และผู้ค้ำประกันกำลังถูกฟ้องร้องดำเนินคดีจากสถาบันการเงินจำนวนหลายหมื่นราย

๒.๔.๒ เรื่องที่ดำเนินการแล้ว

(๑) กระทรวงศึกษาธิการได้จัดตั้งคณะกรรมการแก้ไขหนี้สินบุคลากรครู โดยคณะกรรมการฯ ได้กำหนดแนวทางสำคัญในการแก้ไขปัญหานี้ ๔ เรื่อง ดังนี้

๑) การขุบยอดหนี้โดยใช้ทรัพย์สินและรายได้ในอนาคตของครู เพื่อให้ยอดหนี้ลดลงและสามารถชำระคืนได้จากเงินเดือน อาทิ การใช้หุ้นสหกรณ์ออมทรัพย์ เงินกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) ในส่วนที่สมาชิกสะสมหรือเงินบำเหน็จทดออก มาชำระหนี้บางส่วน และมีกลไกการหักเงินเดือนเพื่อชดเชยส่วนที่นำออกไปใช้เมื่อสถานการณ์ดีขึ้น

๒) การปรับ ...

๒) การปรับดอกเบี้ยเงินกู้ให้ลดลงเหลือไม่เกิน ๕% เพื่อให้สอดคล้องกับสินเชื่อกู้เงินเดือนข้าราชการที่มีความเสี่ยงต่ำ โดยปัจจุบันสหกรณ์ออมทรัพย์ครูและตำรวจ คิดดอกเบี้ยเงินกู้อยู่ที่ประมาณ ๖-๘% ขณะที่สินเชื่อของสถาบันการเงินที่มีความเสี่ยงสูงกว่าคิดดอกเบี้ยที่ ๕-๑๑% นอกจากนี้ เงินที่ข้าราชการชำระหนี้จะถูกนำไปตัดดอกเบี้ยเป็นส่วนใหญ่และหักเงินต้นน้อย

๓) การปรับลดค่าธรรมเนียมทำประกันชีวิตและการค้าประกัน โดยบุคคลที่ไม่จำเป็น โดยแต่ละปีข้าราชการครูต้องจ่ายค่าธรรมเนียมประกันชีวิตและต้องมีผู้ค้าประกัน การกู้ยืม ซึ่งสามารถแก้ไขได้โดยการนำทรัพย์สินที่มีและรายได้ในอนาคตมาค้าประกันเงินกู้ อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน สหกรณ์ออมทรัพย์และเงิน ช.พ.ค. ยังไม่สามารถนำมาใช้ประกันเงินกู้ได้

๔) การยกระดับระบบการตัดเงินเดือนของข้าราชการให้มีประสิทธิภาพและเป็นธรรมมากขึ้น โดยหน่วยงานต้นสังกัดที่ทำหน้าที่หักเงินเดือนเพื่อชำระหนี้จะมีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหา

(๒) กระทรวงศึกษาธิการได้ศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีจากสหกรณ์ออมทรัพย์ต้นแบบ ๒ แห่ง ได้แก่ สหกรณ์ออมทรัพย์ครูกำแพงเพชรและสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสมุทรปราการ ซึ่งสรุปบทเรียนที่สำคัญได้ ดังนี้

๑) การคิดดอกเบี้ยเงินกู้กับสมาชิกไม่เกิน ๕% โดยเป็นผลจาก ๓ ส่วนสำคัญ คือ ส่วนที่หนึ่ง การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์พิเศษที่ ๒.๔% และออมทรัพย์ปกติที่ ๑.๗% ซึ่งเป็นอัตราที่สูงเพียงพอเมื่อเทียบกับดอกเบี้ยเงินฝากของสถาบันการเงินหรืออัตราผลตอบแทนจากพันธบัตรรัฐบาล ส่วนที่สอง การกำหนดเงินเฉลี่ยคืนผู้กู้ที่ ๒๐% ของกำไรในแต่ละปี เนื่องจากกำไรส่วนใหญ่ของสหกรณ์มาจากสมาชิกผู้กู้และในอนาคตมีแผนปรับอัตราการเฉลี่ยคืนให้สูงขึ้นเป็น ๒๕-๓๐% ของกำไรประจำปี และส่วนที่สาม การกำหนดอัตราเงินปันผลสำหรับผู้ถือหุ้นที่ไม่เกิน ๕% ซึ่งเป็นอัตราที่สมาชิกทั้งผู้ถือหุ้นและผู้กู้สามารถที่จะอยู่ได้ทั้งสองฝ่าย

๒) การบริหารความเสี่ยงของสินเชื่อต้องไม่สร้างภาระให้ข้าราชการมากกว่าความเสี่ยงที่แท้จริง อาทิ สมาชิกผู้เงินจะไม่มีภาระซื้อประกันชีวิตเพื่อเป็นหลักประกัน ความเสี่ยงเพิ่มเติม และกำหนดให้มีผู้ค้าประกันเท่าที่จำเป็น โดยไม่มีการฟ้องร้องผู้ค้าประกัน เป็นต้น

๓) การปรับโครงสร้างหนี้และการไกล่เกลี่ยปัญหาก่อนจะเป็น NPL โดยให้ลูกหนี้เลือกแผนการชำระคืนตามความสามารถ (Debtor's Choice) นอกจากนี้ ผู้ค้าประกันควรรับผิดชอบเฉพาะส่วนเท่านั้น ;

ปัจจุบันมีสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจำนวน ๒๐ แห่ง ครอบคลุมครูทั่วประเทศ กว่า ๒ แสนคน สมัครเข้ามาเป็นสหกรณ์ครูต้นแบบที่จะดำเนินการตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และคาดว่าจะมีสหกรณ์ออมทรัพย์ครูอีกจำนวนมากสมัครเข้ามาเพิ่มเติมในระยะต่อไป

(๓) การแก้ไขปัญหาหนี้ตำรวจ ปัจจุบันมีผู้เข้าร่วมโครงการ ๔,๙๓๗ ราย (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔) และได้รับการแก้ไขปัญหาแล้ว ๒,๑๖๖ ราย อยู่ระหว่างดำเนินการ ๒,๕๙๔ ราย นอกจากนี้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ขอความร่วมมือไปยังสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจ เพื่อช่วยเหลือข้าราชการที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ในช่วงสถานการณ์โควิด-๑๙ ในการพักชำระหนี้เงินต้น การปรับลดอัตราการถือหุ้นรายเดือน การจัดทำโครงการปล่อยเงินกู้ระยะสั้นดอกเบี้ยต่ำเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายให้กับสมาชิก ในครอบครัว และการลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ให้กับสมาชิกที่มีหนี้เงินกู้

๒.๔.๓ เรื่องที่จะต้องดำเนินการต่อไป

(๑) สร้าง ecosystem เพื่อแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ โดยมีกลไกขับเคลื่อนอย่างน้อย ๔ ส่วน คือ (๑) การกำกับดูแลโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่ทำหน้าที่ตัดเงินเดือนให้เจ้าหน้าที่ โดยมีระบบและกำหนดเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการตัดเงินเดือน เพื่อให้มีประสิทธิภาพและเป็นธรรมมากขึ้น (๒) กรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ รวมถึง ธพท. กำกับดูแลให้สหกรณ์ออมทรัพย์และสถาบันการเงินให้สินเชื่ออย่างรับผิดชอบและเป็นธรรม (๓) มีการกำกับดูแลขบวนการสหกรณ์ให้ดำเนินงานตามเจตนารมณ์ที่จะเอื้อต่อการบริหารสภาพคล่องในระบบสหกรณ์เพื่อช่วยเหลือสมาชิกด้วยกัน และ (๔) การแข่งขันจาก SFIs เพื่อให้อัตราดอกเบี้ยมีความเป็นธรรมมากขึ้น

(๒) หน่วยงานต้นสังกัดเร่งปรับปรุงและยกระดับระบบการตัดเงินเดือนเพื่อชำระหนี้ อาทิ กำหนดยอดเงินที่ข้าราชการสามารถกู้ได้โดยไม่เกินศักยภาพในการชำระคืนจากเงินเดือน กำหนดกติกาว่าหลังหักชำระหนี้ ข้าราชการต้องเหลือเงินเดือนไม่ต่ำกว่า ๓๐% เพื่อป้องกันการกู้ยืมนอกระบบ และกำหนดกติกาที่สหกรณ์ออมทรัพย์หรือสถาบันการเงินที่จะมาใช้สิทธิพิเศษตัดเงินเดือนข้าราชการต้องปฏิบัติตาม เช่น คิดดอกเบี้ยเงินกู้ในอัตราที่เหมาะสม และจัดให้มีข้อมูลเครดิตที่สามารถตรวจสอบได้ ตลอดจนสร้างการแข่งขันในระบบสหกรณ์และสถาบันการเงินที่จะมาเป็นช่องทางตัดเงินเดือนข้าราชการ

(๓) กรมส่งเสริมสหกรณ์ปรับปรุงกฎกระทรวงและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนให้การแก้ปัญหาหนี้ข้าราชการเป็นไปอย่างรวดเร็ว โดยการเร่งรัดการออกกฎกระทรวงเพื่อกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนให้ครบถ้วนตามกฎหมาย โดยเฉพาะประเด็นการให้กู้และการให้สินเชื่อ การรับฝากเงิน การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง การจัดซื้อและการกันเงินสำรอง เป็นต้น เพื่อส่งเสริมให้การดำเนินการของสหกรณ์ในภาพรวมมีความมั่นคงตามหลักการกำกับดูแลความเสี่ยงที่ดี และให้ครอบคลุมมิติดังต่อไปนี้

๑) ปรับลดเพดานอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของสหกรณ์ให้ไม่เกิน ๓% ซึ่งเป็นระดับที่เหมาะสม เพื่อลดปัญหาการแสวงหาผลตอบแทน (Search for Yield) ที่นำมาสู่ปัญหาสมาชิกแฝง ซึ่งดอกเบี้ยเงินฝากที่สูงจะทำให้ผู้กู้ต้องจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ที่สูงตามไปด้วยโดยไม่จำเป็น โดยเฉพาะในปัจจุบันที่อัตราดอกเบี้ยเงินฝากทั่วโลกอยู่ในระดับต่ำ

๒) กรมส่งเสริมสหกรณ์ศึกษาและพิจารณาแก้ไขกฎเกณฑ์ให้สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สามารถนำหุ้นบางส่วนมาใช้ชำระหนี้ได้ โดยไม่ต้องลาออกจากการเป็นสมาชิก เช่นเดียวกับที่หลายประเทศมีแนวปฏิบัติอยู่

๓) ยกระดับการกำกับดูแลขบวนการสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยกำหนดให้มีผู้แทนจากกระทรวงการคลังและ ธพท. เป็นกรรมการหรือที่ปรึกษา คณะกรรมการที่ปรึกษาการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน เพื่อให้คำปรึกษา แนะนำ เสนอมาตรการป้องกัน และแก้ไขปัญหา ตลอดจนเสนอแนะการปรับปรุงระเบียบหรือคำสั่งเกี่ยวกับการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนแก่นายทะเบียนสหกรณ์ อันรวมถึงกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเงินปันผลและการให้กู้ เป็นต้น โดยให้มีการประชุมเป็นประจำและมีวาระการประชุมที่ชัดเจน พร้อมทั้งสรุปรายงานการประชุมต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งกำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลการดำเนินงานต่าง ๆ อย่างโปร่งใส

๔) กระทรวงศึกษาธิการร่วมกับ SFIs ในการติดตามแผนการแก้ไขปัญหานี้ครุและเร่งขับเคลื่อนโครงการแก้หนี้ครุผ่านการใช้สหกรณ์ออมทรัพย์ครุต้นแบบ นอกจากนี้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาศึกษาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการปรับลดยอดหนี้ โดยการนำรายได้ในขนาดของข้าราชการบางส่วนมาใช้ลดยอดหนี้ อาทิ เงินกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ในส่วนที่สมาชิกสะสมเอง หุ้นสหกรณ์ออมทรัพย์ และเงินบำเหน็จตกทอด เป็นต้น

๒.๕ การปรับลดและทบทวนโครงสร้างและเพดานอัตราดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม และการออกมาตรการคุ้มครองสิทธิของลูกค้า

๒.๕.๑ ประเด็นปัญหา เจ้าหนี้มักกำหนดอัตราดอกเบี้ยไว้ที่อัตราสูงสุด หรือเพดาน ทำให้ลูกหนี้ที่มีความเสี่ยงต่ำต้องจ่ายดอกเบี้ยสูงกว่าที่ควรจะเป็น ซึ่งการกำหนดเพดานดอกเบี้ย ควรคำนึงถึงความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้า นอกจากนี้ ในบางกรณีเจ้าหนี้อาจกำหนดข้อสัญญา ที่ทำให้ผู้กู้ที่มีความรู้หรืออำนาจต่อรองน้อยต้องรับภาระจากสัญญาที่เกินความจำเป็น เช่น การบริหาร ความเสี่ยงด้านสินเชื่อของสถาบันการเงินที่สร้างภาระให้ผู้กู้ โดยการการซื้อประกันเพิ่มเติม เป็นต้น

๒.๕.๒ เรื่องที่ดำเนินการแล้ว ธปท. ได้ทบทวนและปรับลดเพดานอัตราดอกเบี้ย เงินกู้ โดยเฉพาะสินเชื่อส่วนบุคคลอย่างต่อเนื่อง และล่าสุดกระทรวงการคลังได้ปรับลดเพดานเงินกู้สินเชื่อ PICO Finance ลงจาก ๓๖% เหลือ ๓๓% สำหรับลูกหนี้ที่วางหลักประกัน นอกจากนี้ เมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๖๔ ธปท. ได้ออกหนังสือเวียนเรื่องการกำหนดแนวปฏิบัติสำหรับการปล่อยสินเชื่ออย่างรับผิดชอบและเป็นธรรม (Responsible and Fair Lending Guidelines) เพื่อกำหนดแนวทางเพิ่มเติมให้การให้สินเชื่อของสถาบัน การเงินและ SFIs เป็นธรรมยิ่งขึ้น โดยครอบคลุมกระบวนการให้สินเชื่อของสถาบันการเงินตั้งแต่เริ่มต้น อาทิ กำหนดระยะเวลาผ่อนชำระหนี้ที่ทันกับเพียงพอและดอกเบี้ยเงินกู้สอดคล้องกับความเสี่ยง เป็นต้น

นอกจากนี้ ธปท. ได้ออกมาตรการแก้ไขหนี้สินระยะยาวเมื่อวันที่ ๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยมีเป้าหมายเพื่อสนับสนุนให้สถาบันการเงินมีการปรับโครงสร้างหนี้ที่เหมาะสมกับ รายได้ของลูกค้า และเพิ่มสภาพคล่องให้แก่ลูกหนี้ที่มีความต้องการ โดย ธปท. ใช้กลไกสิ่งจูงใจ (Incentive) กับสถาบันการเงินเพื่อให้ช่วยเหลือลูกหนี้และยอมไกล่เกลี่ยเพื่อชะลอการดำเนินคดี ซึ่งเป็นมาตรการเพิ่มเติม จากการพักและขยายเวลาชำระหนี้ และเมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๔ ธปท. ได้ออกมาตรการแก้ไข หนี้สินระยะยาวเพิ่มเติม ด้วยการสนับสนุนการรีไฟแนนซ์ (Refinance) และการรวมหนี้ (Debt Consolidation) โดยมีเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือลูกหนี้ที่มีประวัติการชำระหนี้ดี หรือลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-๑๙ ด้วยการนำหลักประกันของสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่มีอยู่มาใช้ประโยชน์ในการช่วยลดภาระดอกเบี้ยและค่างวด ในระยะยาว นอกจากนี้ ธปท. ได้ดำเนินการลดข้อจำกัดการทำการรีไฟแนนซ์ (Refinance) หนี้ เพื่อส่งเสริมการ แข่งขันของสถาบันการเงินในการรวมหนี้ให้กับลูกหนี้ควบคู่ไปด้วย ทั้งนี้ การแข่งขันที่เพิ่มสูงขึ้นจะช่วยผลักดัน ให้อัตราดอกเบี้ยสอดคล้องกับความเสี่ยงของลูกหนี้ยิ่งขึ้น

๒.๕.๓ เรื่องที่ต้องดำเนินการเพิ่มเติม

(๑) กรมส่งเสริมสหกรณ์พิจารณาสำมะโนมาตรการแก้ไขหนี้สินระยะยาว เมื่อวันที่ ๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔ ของ ธปท. ไปประยุกต์ใช้ในการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์ เพื่อให้ สหกรณ์ออมทรัพย์ให้สินเชื่อที่รับผิดชอบและเป็นธรรมมากขึ้น

(๒) กระทรวงการคลังและ ธปท. ศึกษาและพิจารณาบทบาทการ ดำเนินการของ SFIs เพื่อช่วยให้เกิดการแข่งขันในระบบการเงินและส่งผลให้ดอกเบี้ยเงินกู้ปรับลดลง

(๓) สคบ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาสัญญาว่าสามารถ ครอบคลุมการเช่าซื้อรถที่ใช้เพื่อการพาณิชย์ได้ด้วยหรือไม่

๒.๖ การแก้ไขปัญหาหนี้บัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคล

๒.๖.๑ ประเด็นปัญหา จากฐานข้อมูลของบริษัทข้อมูลเครดิตแห่งชาติ (NCB) พบว่า ประชาชนมีการกู้ยืมรวมทั้งสิ้นประมาณ ๗๒ ล้านบัญชี โดยเป็นบัญชีบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคล สูงถึง ๕๐ ล้านบัญชี นอกจากนี้ สัดส่วนการชำระหนี้บัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคลในแต่ละเดือนมีแนวโน้ม

เพิ่มขึ้น ...

เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง โดยปัจจุบันสูงถึง ๓๐-๔๐% ขณะที่ต่างประเทศ เช่น อังกฤษและสิงคโปร์ มีสัดส่วนหนี้ระยะเกา
ปีไม่เกิน ๕% ซึ่งหนี้ทั้งสองประเภทมักคิดดอกเบี้ยสูง ให้อาหาระคินสั้น ทำให้ภาระดอกเบี้ยเพิ่มอย่างรวดเร็ว
นอกจากนี้ ปัญหาหนี้ที่เกิดขึ้นยังเป็นผลจากการที่ประชาชนรายย่อยมีความรู้ทางการเงินจำกัดและยังไม่มี
การแข่งขันในตลาดรีไฟแนนซ์ (Refinance) หนี้บัตรเครดิตที่เพียงพอ ทำให้ผู้ให้บริการสามารถกำหนดดอกเบี้ย
ในอัตราสูงสุดตามเทศานได้

๒.๖.๒ เรื่องที่ดำเนินการแล้ว ธปท. ร่วมกับสถาบันการเงินกว่า ๓๕ แห่ง จัดตั้ง
“คลินิกแก้หนี้” เพื่อเป็น platform กลางในการแก้ไขปัญหาหนี้บัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคลที่ปกติก็มี
เจ้าหนี้หลายราย โดย บบส. สุขุมวิท ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการเจรจากับเจ้าหนี้ โดยมีเกณฑ์การปรับ
โครงสร้างหนี้ที่เป็นมาตรฐานกลางที่มีความผ่อนปรน คือ ลูกหนี้ชำระหนี้เฉพาะในส่วนของเงินต้น สำหรับ
ดอกเบี้ยที่ค้างชำระจะยกให้เมื่อลูกหนี้ปฏิบัติตามสัญญาได้ครบถ้วน รวมทั้งให้เวลาผ่อนชำระนานถึง ๑๐ ปี
ส่งผลให้ภาระการผ่อนต่อเดือนไม่สูงมากนัก ซึ่งที่ผ่านมากลินิกแก้หนี้สามารถช่วยเหลือหลายหมื่นบัญชี
ให้แก่ไขปัญหาได้สำเร็จ นอกจากนี้ ธปท. ยังจัดมหกรรมไกล่เกลี่ยหนี้บัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคลออนไลน์
เพื่อแก้ปัญหาหนี้ในส่วนที่อยู่ในชั้นการบังคับคดี ซึ่งไม่สามารถเข้าคลินิกแก้หนี้ได้ และหนี้บัตรเครดิตที่ยังไม่เป็น
หนี้เสียแต่ลูกหนี้จ่ายชำระเพียงอัตราขั้นต่ำ ซึ่งมีโอกาสตกอยู่ในวงวนหนี้ในอนาคต ให้ได้มีโอกาสไกล่เกลี่ย
ปัญหาด้วยเงื่อนไขการผ่อนชำระที่ผ่อนปรน สำหรับหนี้บัตรเครดิตที่สถานะยังดี ให้สามารถเปลี่ยนเป็น
หนี้ term loan ที่ดอกเบี้ยต่ำและมีเวลาผ่อนชำระที่แน่นอน โดยมหกรรมไกล่เกลี่ยหนี้ได้ช่วยประชาชนรายย่อย
มากกว่าสองแสนราย

๒.๖.๓ เรื่องที่ต้องดำเนินการเพิ่มเติม

- (๑) กระทรวงการคลังพิจารณาบทบาทของ SFIs ในการสร้างตลาด
รีไฟแนนซ์ (Refinance) สำหรับลูกหนี้บัตรเครดิตที่มีประวัติการผ่อนชำระดีต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ดอกเบี้ยถูกลง
- (๒) กระทรวงการคลังควรมีนโยบายให้ธนาคารกรุงไทยเข้าร่วมใน
โครงการคลินิกแก้หนี้

๒.๗ การแก้ไขปัญหาการเข้าถึงแหล่งทุนของประชาชนรายย่อยและ SMEs

๒.๗.๑ ประเด็นปัญหา การที่ประชาชนรายย่อยเข้าไม่ถึงแหล่งทุนในระบบ ทำให้
ต้องไปพึ่งแหล่งทุนนอกระบบ ซึ่งทำให้ประชาชนจำนวนมากเสียที่ดินทำกินให้กับเจ้าหนี้นอกระบบ ดังนั้น
การช่วยให้ประชาชนรายย่อยที่อาจประวัติทางเครดิตไม่ดี ให้สามารถเข้าถึงแหล่งทุนได้ ด้วยอัตราดอกเบี้ย
ที่สมเหตุสมผลจึงเป็นหนึ่งเรื่องสำคัญที่จะช่วยแก้ปัญหาหนี้สินให้ประชาชนรายย่อย

๒.๗.๒ เรื่องที่ดำเนินการแล้ว

(๑) ธปท. และกระทรวงการคลังมีมาตรการเพิ่มสภาพคล่องให้แก่ SMEs
ในช่วงโควิด-๑๙ ผ่านโครงการ soft loan และสินเชื่อฟื้นฟูของ ธปท. ซึ่งมี SMEs จำนวนแสนกว่าราย
ได้รับความช่วยเหลือ

(๒) ธนาคารออมสินเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนการจัดตั้งบริษัท
ให้บริการสินเชื่อรายฝักที่คินที่มีดอกเบี้ยต่ำ เพื่อลดภาระดอกเบี้ยและเสริมสภาพคล่องยามฉุกเฉินให้แก่
ประชาชนที่มีความจำเป็น ให้เข้าถึงสินเชื่อด้วยต้นทุนต่ำ ซึ่งจะป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาการก่อหนี้เกินตัว โดย
กลุ่มเป้าหมายหลัก ได้แก่ คริวเรือนยากจน เกษตรกร และ SMEs โดยใช้ช่องทางสาขาของธนาคารออมสินที่มี
อยู่ทั่วประเทศถึง ๑,๐๕๕ สาขา และทางออนไลน์ที่มีผู้ใช้บริการ ๔.๕๒ ล้านราย โดยปัจจุบันการดำเนินการอยู่
ในขั้นตอนสรรหาบริษัทลูกหรือบริษัทในเครือของรัฐวิสาหกิจที่จะเข้าร่วมลงทุน ซึ่งได้กำหนดในแผนการ
ดำเนินการของธนาคารออมสินปี ๒๕๖๕ แล้ว

๒.๗.๓ เรื่องที่ต้องดำเนินการเพิ่มเติม

(๑) โควิด-๑๙ ทำให้ความเสี่ยงในการปล่อยสินเชื่อเพิ่มสูงขึ้นมาก ซึ่งการให้สินเชื่อโดยพิจารณาจากความเสี่ยง (Risk-based) อาจไม่สามารถดำเนินการได้ตามปกติ ซึ่งการพิจารณา "หลักประกัน" สำหรับการให้สินเชื่อ (Collateral-based) จะมีความสำคัญมากขึ้น ดังนั้น จำเป็นต้องสนับสนุนเรื่องงบประมาณการดำเนินการแก่สถาบันอนุบาลหรือโรงรับจำนำทั่วประเทศ ให้สามารถรับจำนำทรัพย์สิน ด้วยอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำ เพื่อช่วยลดปัญหาสภาพคล่องของครัวเรือนรายย่อย

(๒) ธนาคารที่ดินต้องมีบทบาทต่อเนื่องจากธนาคารออมสินที่ให้บริการสินเชื่อชายฝากดอกเบี้ยถูกแก่ประชาชนรายย่อย โดยเฉพาะกรณีที่ดินที่ไม่สามารถไถ่ถอนการชายฝากได้ทันที เพื่อให้ประชาชนรายย่อยต้องเสียที่ดินทำกิน

(๓) ธปท. และกระทรวงการคลังควรมีนโยบายดูแลลูกหนี้ SMEs ที่ได้ soft loan ในระยะแรก ที่จะครบกำหนดชำระ ๒ ปี หาก SMEs ดังกล่าวไม่สามารถชำระหนี้คืนได้

๒.๘ การปรับปรุงขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรมเพื่อเอื้อให้เกิดการแก้ไขปัญหานี้

๒.๘.๑ ประเด็นปัญหา การไกล่เกลี่ยให้เจ้าหนี้ ยอมรับที่ รับการชำระหนี้ ที่ลดลงสอดคล้องกับรายได้ของลูกหนี้ที่ลดลงในช่วงโควิด-๑๙ เป็นเรื่องสำคัญในการแก้ไขปัญหานี้สิน ประชาชนรายย่อย เพื่อป้องกันการผิดนัดชำระหนี้ในวงกว้างและลดโอกาสการมีคดีเข้าสู่การพิจารณาของศาล จำนวนมาก โดยในแต่ละปีจะมีคดีที่เข้าสู่การพิจารณาเกือบ ๒ ล้านคดี จึงมีความจำเป็นที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรพิจารณาปรับปรุงขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรม ให้มีประสิทธิภาพและเป็นธรรมมากขึ้น รวมทั้งเอื้อให้เกิดการไกล่เกลี่ยปัญหานี้สินและการปรับโครงสร้างหนี้ในวงกว้าง

๒.๘.๒ เรื่องที่ดำเนินการแล้ว

(๑) สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดตั้งศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ทางธุรกิจและการเงิน (Thai Business Mediation Center: TBMC) เมื่อวันที่ ๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อเป็นกลไกช่วยไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางธุรกิจและการเงิน และลดคดีที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาล ตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสำนักงานศาลยุติธรรมกับ ธปท. หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเน้น ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทผ่านระบบออนไลน์ (Online Dispute Resolution: ODR) เป็นหลัก ซึ่งประชาชนสามารถ ยื่นคำร้องด้วยตนเองหรือผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์

(๒) กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และกรมบังคับคดี กระทรวง ยุติธรรม ร่วมกับ ธปท. และหน่วยงานเครือข่ายตั้งแต่ระยะเริ่มต้นของการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ในการไกล่เกลี่ยหนี้ที่เกิดขึ้นในทุกระดับ โดยเฉพาะในชั้นบังคับคดี และยังร่วมกับ ธปท. ในการดำเนินงาน มหกรรมไกล่เกลี่ยหนี้บัตรเครดิตผ่านช่องทางออนไลน์ ซึ่งช่วยให้ประชาชนที่มีหนี้บัตรเครดิตแม้มีค่าพิพาทสูงแล้ว ยังสามารถทวงถามออกกับเจ้าหนี้ โดยไม่ถูกยึดทรัพย์ได้

นอกจากนี้ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงการคลัง ธปท. สำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างดำเนินการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟู กิจการของ SMEs โดยในกฎหมายฉบับนี้ได้แก้ไขให้ประชาชนรายย่อยที่มีปัญหานี้สินสามารถเข้าสู่ กระบวนการฟื้นฟูได้

๒.๘.๓ เรื่องที่ต้องดำเนินการเพิ่มเติม

(๑) กระทรวงยุติธรรมและสำนักงาน ก.พ.ร. ร่วมกันกำหนดตัวชี้วัดเรื่อง การขับเคลื่อนให้เกิดไกล่เกลี่ยปัญหานี้สินและจัดให้เป็นตัวชี้วัดประจำปีของกรมบังคับคดีและกรมคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพ

(๒) ...

(๒) กระทรวงยุติธรรม กระทรวงการคลัง อปท. สำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูกิจการ SMEs ให้แล้วเสร็จ

๓. แนวทางการดำเนินการของคณะกรรมการฯ ในระยะต่อไป มุ่งเน้น ๓ แนวทาง ดังนี้

๓.๑ การติดตามการดำเนินการของหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายหรือหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องเป็นระยะ โดยมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการ ได้แก่ สำนักงาน ก.พ.ร. สศค. และ สศช. ดำเนินการ
โดยประเด็นที่ไม่มีกรอบเวลากำหนดไว้ จะมีการติดตามทุก ๓ เดือน

๓.๒ การประชุมกลุ่มย่อยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหาค่าที่ไม่เป็นไปตาม
แผนเป็นระยะ หรือในกรณีที่มีประเด็นเร่งด่วน เนื่องจากมีความคล่องตัวกว่าการประชุมคณะกรรมการฯ
ทั้งคณะ

๓.๓ การประชุมคณะกรรมการฯ จะประชุมเท่าที่จำเป็น โดยอาจประชุมปีละ ๒-๓ ครั้ง
เพื่อกำกับและติดตามความคืบหน้า สถานการณ์ ตลอดจนประเด็นเร่งด่วนที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไข
ในช่วงเวลาดังกล่าว

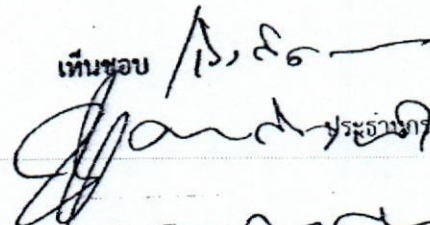
๔. ข้อเสนอเพื่อโปรดพิจารณา

คณะกรรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อยเห็นควรเสนอนายกรัฐมนตรี
และคณะรัฐมนตรี ดังนี้

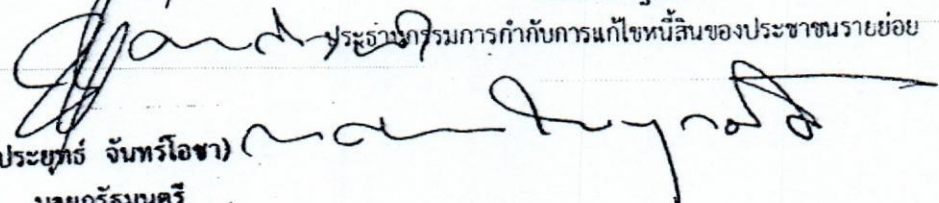
๔.๑ รับทราบรายงานสรุปผลการดำเนินการของคณะกรรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินของ
ประชาชนรายย่อย เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการกำกับ กำชับ หรือเร่งรัดให้หน่วยงานขับเคลื่อน
การดำเนินการอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน เพื่อให้การแก้ไขหนี้ของประชาชนบรรลุตามเจตนารมณ์
ของนายกรัฐมนตรีที่มุ่งให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาด
ของโควิด-๑๙ รวมถึงแก้ไขปัญหามีสะสมมานานตั้งแต่อดีต

๔.๒ มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามข้อ ๒ (รายละเอียดปรากฏตาม
เอกสารแนบ) และรายงานความคืบหน้าให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฯ ทุก ๓ เดือน เพื่อนำเสนอ
คณะกรรมการฯ ตามขั้นตอนต่อไป

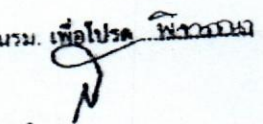
จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณาให้ความเห็นชอบให้นำเสนอคณะรัฐมนตรี
หรือจะเห็นควรประการใดขอได้โปรดสั่งการ

เห็นชอบ

(นายสุพัฒนพงษ์ พันธ์มีเชาว์)
รองนายกรัฐมนตรี

ผู้อำนวยการกรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อย

พลเอก (ประยุทธ์ จันทร์โอชา)
นายกรัฐมนตรี
๑๐ ธ.ค. ๖๔

เรื่อง: ...
...
...

กราบเรียน นรม. เพื่อโปรดพิจารณา

๑๐ ธ.ค. ๖๔

หน่วยงานที่ได้รับมอบหมายในแต่ละประเด็นสำคัญ

หน่วยงาน	ประเด็นที่ต้องดำเนินการต่อ
1. การแก้ไขปัญหานี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)	
1.1 สำนักงาน ก.ย.ศ. และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	- เร่งติดตามการแก้ไข พ.ร.บ. กองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
1.1 สำนักงาน ก.ย.ศ.	- เร่งดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้ทั้งทางช่องทางออนไลน์ และออฟไลน์สำหรับลูกหนี้
2. การกำหนดให้การใกล้เคียงและการปรับโครงสร้างหนี้เป็นวาระของประเทศ (เน้น SFIs และ SMEs)	
2.1 กระทรวงการคลัง	- ส่งสัญญาณไปยังผู้แทนกระทรวงการคลังใน SFIs เพื่อเร่งกำหนดวิधिปฏิบัติและแนวนโยบายต่าง ๆ ของ SFIs ทุกแห่งเพื่อให้มีผลบังคับใช้พร้อมกันในเดือนมกราคม 2565
2.2 สศค. และธปท.	- รายงานความคืบหน้าการดำเนินการของ SFIs ตามแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำหรับลูกหนี้และสถาบันการเงินเฉพาะกิจอย่างยั่งยืนให้ครบถ้วน โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.)
3. การแก้ไขปัญหานี้เข้าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์	
3.1 สศค. และ ธปท.	- พิจารณากำหนดหน่วยงานเพื่อกำกับดูแลสินเชื่อและธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายสินเชื่อ (Credit) เพื่อกำกับดูแลธุรกิจเข้าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์
3.2 กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม	- พิจารณาออกมาตรการดูแลและประชาชนที่เข้าซื้อรถยนต์และจักรยานยนต์ ในกรณีที่สัญญาไม่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ สศค.
3.3 กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย	- จัดตั้งศูนย์รับเรื่องร้องเรียนปัญหาจากกรณีเข้าซื้อรถ และการทวงถามหนี้ที่ไม่เป็นธรรม
4. การแก้ไขปัญหานี้สิ้นข้าราชการ โดยเฉพาะข้าราชการครูและข้าราชการตำรวจ	
4.1 หน่วยงานต้นสังกัด อาทิ กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	- เร่งปรับปรุงและยกระดับระบบการตัดเงินเดือนเพื่อชำระหนี้ โดยข้าราชการต้องเหลือเงินเดือนไม่ต่ำกว่า 30%
4.2 กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และธปท.	- ร่วมกันกำกับดูแลให้สหกรณ์ออมทรัพย์และสถาบันการเงินให้สินเชื่ออย่างรับผิดชอบและเป็นธรรม
4.3 กรมส่งเสริมสหกรณ์	- เร่งรัดการออกกฎกระทรวง เพื่อกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนให้ครบถ้วนตามกฎหมาย โดยครอบคลุมมิติดังต่อไปนี้

	<ol style="list-style-type: none"> 1) ปรับลดเพดานอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของสหกรณ์ให้ไม่เกิน 3% 2) ศึกษาและพิจารณาแก้ไขกฎหมายที่ให้สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สามารถนำหุ้นบางส่วนมาใช้ชำระหนี้ได้ โดยไม่ต้องลาออกจากการเป็นสมาชิก 3) ยกระดับการกำกับดูแลชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยกำหนดให้มีผู้แทนจากกระทรวงการคลังและ ธปท. เป็นกรรมการหรือที่ปรึกษา คณะกรรมการที่ปรึกษาการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน และให้มีการประชุมเป็นประจำ มีวาระการประชุมที่ชัดเจน พร้อมทั้งสรุปรายงานการประชุมต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งกำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลการดำเนินงานต่าง ๆ อย่างโปร่งใส
4.4 กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และธปท.	- ส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันจาก SFIs เพื่อให้อัตราดอกเบี้ยมีความเป็นธรรมมากขึ้น
4.5 สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	- ศึกษาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการปรับลดยอดหนี้ โดยการนำรายได้ในขนาดของข้าราชการบางส่วนมาใช้ลดยอดหนี้ อาทิ เงินกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการในส่วนที่สมาชิกสะสมเอง หุ้นสหกรณ์ออมทรัพย์ และเงินบำเหน็จตกทอด เป็นต้น
4.6 กระทรวงศึกษาธิการ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และ SFIs	- ร่วมกันติดตามแผนการแก้ไขปัญหานี้ครั้งและเร่งขับเคลื่อนโครงการแก้หนี้ครูผ่านการใช้สหกรณ์ออมทรัพย์ครูต้นแบบ
5. การปรับลดและทบทวนโครงสร้างและเพดานอัตราดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม และการออกมาตรการคุ้มครองสิทธิของลูกค้า	
5.1 กรมส่งเสริมสหกรณ์	- พิจารณานำสาระในมาตรการแก้ไขหนี้สินระยะยาวเมื่อวันที่ 3 กันยายน พ.ศ. 2564 ของ ธปท. ไปประยุกต์ใช้ในการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์
5.2 กระทรวงการคลังและ ธปท.	- ศึกษาและพิจารณาบทบาทการดำเนินการของ SFIs เพื่อช่วยให้เกิดการแข่งขันในระบบการเงินและส่งผลกระทบต่อดอกเบี้ยเงินกู้ปรับลดลง
5.3 สคบ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	- พิจารณาสัญญาเช่าซื้อว่าสามารถครอบคลุมการเช่าซื้อรถที่ใช้เพื่อการพาณิชย์ได้ด้วยหรือไม่
6. การแก้ไขปัญหาหนี้บัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคล	
6.1 กระทรวงการคลัง	<ul style="list-style-type: none"> - พิจารณาทบทวนของ SFIs ในการสร้างตลาดรีไฟแนนซ์ (Refinance) สำหรับลูกหนี้บัตรเครดิตที่มีประวัติการผ่อนชำระดีต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ดอกเบี้ยถูกลง - ความยินยอมให้ธนาคารกรุงไทยเข้าร่วมในโครงการคลินิกแก้หนี้

7. การแก้ไขปัญหาการเข้าถึงแหล่งทุนของประชาชนรายย่อยและ SMEs	
7.1 รัฐบาล	- สนับสนุนงบประมาณการดำเนินการแก่สถานธนาทุนหรือโรงรับจำนำทั่วประเทศ ให้สามารถรับจำนำทรัพย์สิน ด้วยอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำ
7.2 สถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน)	- ประสานงานกับธนาคารออมสิน เรื่องการพิจารณาแนวทางสินเชื่อขายฝากดอกเบี้ยต่ำแก่ประชาชนรายย่อย
7.3 ธปท. และกระทรวงการคลัง	- พิจารณาออกแนวทางการดูแลลูกหนี้ SMEs ที่เข้าร่วมโครงการ Soft loan ซึ่งจะครบกำหนดชำระไปอีก 2 ปี ในกรณี SMEs ดังกล่าวไม่สามารถชำระหนี้คืนได้
8. การปรับปรุงขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรมเพื่อเอื้อให้เกิดการแก้ไขปัญหาหนี้สิน	
8.1 กระทรวงยุติธรรมและสำนักงาน ก.พ.ร.	- กำหนดตัวชี้วัด เรื่อง การขับเคลื่อนให้เกิดการไกล่เกลี่ยปัญหาหนี้สิน และกำหนดให้เป็น KPI ประจำปีของกรมบังคับคดีและกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
8.2 กระทรวงยุติธรรม กระทรวงการคลัง ธปท. และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	- เร่งรัดการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูกิจการ SMEs

บัญชีรายชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แจ้งรายงานสรุปผลการดำเนินการของคณะกรรมการกำกับดูแลการแก้ไขหนี้สิน
ของประชาชนรายย่อย ให้ทราบ ดังนี้

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
๔. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
๕. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
๖. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
๗. เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๘. เลขาธิการ ก.พ.ร.
๙. เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
๑๐. ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารนโยบายของนายกรัฐมนตรี
๑๑. ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
๑๒. ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
๑๓. เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม
๑๔. ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย
๑๕. ผู้อำนวยการสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน

โครงการแก้ไขปัญหานี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยใช้สหกรณ์ออมทรัพย์ครูต้นแบบเป็นฐาน

หลักการและเหตุผล

ตามนโยบายของรัฐบาล (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) ได้ให้ความสำคัญของการแก้ไขปัญหานี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงได้มอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการคลัง และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยมีเป้าหมายทำอะไรให้ครูได้ชำระหนี้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ หรือการรวมหนี้ครูมาไว้สถาบันการเงินแหล่งเดียว กำหนดมาตรการที่เหมาะสมกับการผ่อนชำระหนี้ของครูให้ได้มากที่สุด ตลอดจนพัฒนาครูบรรจุใหม่ และครูทุกกลุ่มให้มีความรู้ สร้างวินัย การบริหาร จัดการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อย ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๕๗/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะคณะกรรมการ มีการกักจับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหานี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ

ภาพรวมของปัญหานี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ ปัจจุบันครู ๙ แสนคนทั่วประเทศ หรือประมาณ ๘๐% มีหนี้รวมกัน ๑.๔ ล้านล้านบาท เจ้านี่รายใหญ่ที่สุดคือ สหกรณ์ออมทรัพย์ครู จำนวน ๘.๙ แสนล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๖๔ รองลงมาคือ ธนาคารออมสิน ๓.๔๙ แสนล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๕ ของหนี้สินครูทั้งหมด ซึ่งครูจำนวนมากกว่าร้อยละ ๓๐ ที่มีเงินเดือนคงเหลือสุทธิหลังหักชำระหนี้้น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ จนกระทั่งมีครู จำนวน ๒,๙๑๙ ราย ได้ยื่นฟ้องรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ, ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและพวก ต่อศาลปกครองกลางว่าละเลยต่อหน้าที่ไม่แจ้งเวียนให้ส่วนราชการดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการหักเงินเดือนเงินบำเหน็จบำนาญข้าราชการเพื่อชำระหนี้เงินกู้ให้แก่สวัสดิการในส่วนราชการและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ อีกทั้งยังพบว่า สาเหตุของปัญหานี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษากระทรวงศึกษาธิการเกิดจากข้อขัดข้องระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้ เจ้าหนี้เป็นฝ่ายกำหนดอาจเป็นข้อตกลงที่เจ้าหนี้เอาเปรียบและลูกหนี้ต้องยอมรับ เพราะไม่มีทางเลือก ครูหรือลูกหนี้มีความบกพร่อง เช่น ไม่มีวินัยทางการเงิน ใช้จ่ายเกินตัว ขาดทักษะการบริหารจัดการทางการเงิน และการแข่งขันของเจ้าหนี้ เช่น โครงการ ชพค. ๑ - ๖ ธนาคารออมสิน กับสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ทำให้เกิดหนี้ธนาคารออมสินถึง ๓.๔๙ แสนล้านบาท และหนี้สหกรณ์ออมทรัพย์ครู ๘.๙ แสนล้านบาท รวมทั้งอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สูงเกินควร เช่น กรุงเทพธนวัฏ ดอกเบี้ย ๙ - ๑๒% ส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์ ดอกเบี้ย ๖ - ๙% และธนาคารอื่น ดอกเบี้ย ๔ - ๑๑% แต่เงินกู้มีความเสี่ยงต่ำ

ประกอบกับการประชุมคณะกรรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อย เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ได้มีมติให้กระทรวงศึกษาธิการ เร่งจัดทำและขับเคลื่อนแผนการแก้ไขปัญหานี้สินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นรูปธรรม โดยให้ความสำคัญกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ในการแก้ไขปัญหานี้สินข้าราชการ ใน ๒ มิติ คือ ๑) การจัดให้มีระบบการตัดเงินเดือนที่มีประสิทธิภาพ โดยจะต้องสามารถควบคุมไม่ให้ข้าราชการกู้เกินศักยภาพของเงินเดือน และจะต้องทำให้มั่นใจได้ว่าหลังจากที่มีการหักชำระหนี้แล้ว ข้าราชการจะมีเงินเหลือในแต่ละเดือนเพียงพอที่จะใช้ดำรงชีพอย่างมีศักดิ์ศรี ๒) บทบาทของเจ้ากระทรวง หรือนายจ้างที่จะต้องรองรับกับเจ้าหนี้สหกรณ์ออมทรัพย์และสถาบันการเงิน ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ของข้าราชการให้มีการให้สินเชื่อแก่ข้าราชการอย่างรับผิดชอบและเป็นธรรม

หลักการและกรอบแนวคิดในการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

๑. ไม่นั่นแต่หนี้เสียแต่จะดูหนี้ทั้งระบบ
๒. ครุมีเงินเดือนเหลือใช้ในการดำรงชีวิต
๓. สถาบันการเงินได้รับการชำระหนี้ที่เหมาะสม
๔. สินเชื่อมีความเสี่ยงต่ำ อัตราดอกเบี้ยควรสอดคล้องกับความเสี่ยง
๕. สร้างวินัยทางการเงิน และจัดทำระบบฐานข้อมูลการจัดการหนี้อย่างเป็นระบบและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

ใช้ยุทธศาสตร์ “แก้ปัญหาพัฒนาชีวิตครู คลายทุกข์ เสริมสุข”

กรอบภารกิจของการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดกรอบภารกิจการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ดังนี้

๑. ปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ให้ต่ำลงไม่เกิน ๓%

๑.๑ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ ๒๔ เดือนของธนาคารพาณิชย์ ณ ปัจจุบัน เฉลี่ย ๐.๔๕ - ๑.๓๐%

๑.๒ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์อยู่ในระดับ ๓.๕ - ๔.๕% ถือว่าสูงผิดปกติ จำเป็นต้องกำหนดเพดานอัตราดอกเบี้ยเงินฝากให้ต่ำลงเพื่อลดผลกระทบต่อเงินกู้ ในขณะที่อัตราดอกเบี้ยทั่วโลกอยู่ในระดับต่ำเป็นประวัติการณ์ อัตราดอกเบี้ยนโยบายของไทยอยู่ที่ ๐.๕% ต่อปี อัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่สูงเป็นต้นทุนส่วนสำคัญที่ทำให้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยู่สูง สร้างภาระให้ “ครูผู้กู้” และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของสหกรณ์ที่มีความแตกต่างจากในระบบมาก สร้างความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดมี “สมาชิกแฝง” เพราะ search for yield ปัจจุบันบางสหกรณ์จำกัดวงเงินที่สมาชิกแต่ละคนจะฝากได้

๒. ปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ให้สอดคล้องกับสินเชื่อที่มีอัตราความเสี่ยงต่ำ ๔.๕-๕.๐%

๒.๑ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สหกรณ์ออมทรัพย์ โดยเฉลี่ย ๖ - ๙%

๒.๒ อัตราดอกเบี้ยสถาบันการเงิน โดยเฉลี่ย ๔ - ๑๑%

๒.๓ สินเชื่อที่มีการหักชำระหนี้จากเงินเดือนของข้าราชการ ถือเป็นสินเชื่อที่มีความเสี่ยงที่จะผิดนัดชำระหนี้ (default risk) ต่ำมาก และเป็นสินเชื่อที่หน่วยงานต้นสังกัดทำหน้าที่จัดเก็บและนำส่งให้ (collection) ดังนั้น อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สำหรับสินเชื่อที่มีการหักเงินเดือนของข้าราชการครู จำเป็นต้องอยู่ในระดับต่ำไม่เกินกว่า ๔.๕% ต่อปีสำหรับสินเชื่อทั่วไป และไม่เกินกว่า ๓.๕% ต่อปีสำหรับสินเชื่อบ้าน

๒.๔ การลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ๑% กรณีเงินกู้ ๑ ล้านบาท ลดดอกเบี้ยได้ปีละ ๑๐,๐๐๐ บาท ถ้าเงินกู้ ๓ ล้านบาท ลดดอกเบี้ยได้ปีละ ๓๐,๐๐๐ บาท ทำให้ลดค่าใช้จ่ายได้เดือนละ ๒,๕๐๐ บาท

๓. จัดสรรผลกำไรมาเพิ่มเงินเฉลี่ยคืนเงินกู้ให้มากขึ้น ไม่น้อยกว่า ๓๐% ของผลกำไร

๓.๑ การจัดสรรผลกำไรมาเพิ่มเงินเฉลี่ยคืนเงินกู้ให้มากขึ้น ลดค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่จำเป็น เช่น ลดเงินปันผลหุ้น งบบริหารจัดการ เงินโบนัสและค่าตอบแทนกรรมการ สวัสดิการที่ไม่จำเป็น และงบลงทุน

๓.๒ ดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ยคืน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐

๓.๓ สมาชิกสามารถนำเงินเฉลี่ยคืนเงินกู้มาทยอยออกหนี้ให้ลดลง

๔. การบริหารความเสี่ยง การสร้างหลักประกันเงินกู้ การปรับลดบุคคลค่าประกันเงินกู้ และปรับลดการซื้อประกันในส่วนที่ไม่จำเป็นลง

การบริหารความเสี่ยงของสินเชื่อสำหรับสินเชื่อที่ตัดเงินเดือนข้าราชการต้องไม่สร้างภาระให้กับข้าราชการมากเกินไปเกินความเสี่ยงที่แท้จริง โดยผู้ให้บริการจำเป็นต้องคำนึงถึงภาระที่ครูจะต้องจ่ายเพิ่มเติม

ให้เป็นไปอย่างเหมาะสม กระทรวงศึกษาธิการสามารถต่อรองให้เบี้ยประกันภัยอุกถล่ม เช่น การจัดสวัสดิการ จัดทำประกันชีวิตหมู่ ล้านละ ๒,๔๐๐ บาท/ปี ใช้เป็นหลักประกันเงินกู้ อนึ่ง เมื่อความเสี่ยงที่กล่าวมา ถูก cover หมดแล้ว ผู้ให้บริการไม่สามารถที่จะเรียกให้มีการค้ำประกันโดยบุคคลเพิ่มเติม

๕. ปรับปรุงโครงสร้างหนี้

๕.๑ แก้ไขระเบียบและมติที่เป็นอุปสรรคต่อการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

๕.๒ การชะลอฟ้อง การชะลอบังคับคดี และไกล่เกลี่ย

๕.๓ รวมน้ำจากทุกสถาบันการเงินมาไว้ที่สหกรณ์ออมทรัพย์ครู และสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐให้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำแก่สหกรณ์ออมทรัพย์ครูเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ในอัตราร้อยละ ๒.๕%

๕.๔ นำเงินปันผลมาหักชำระหนี้เพื่อลดยอดหนี้รายเดือน สหกรณ์ออมทรัพย์สามารถช่วย บรรเทาปัญหาของสมาชิกที่เงินเดือนเหลือไม่พอดำรงชีพได้ด้วยการนำเงินปันผลมาหักดอกเบี้ยรายเดือนจะ ช่วยเพิ่มสภาพคล่องรายเดือนให้สมาชิกได้

๕.๕ ปรับโครงสร้างหนี้ใหม่ให้แก่สมาชิกที่เตรียมเกษียณอายุราชการ

๕.๖ กลุ่มที่ผิดนัดชำระหนี้ดำเนินการปรับยอดการชำระขั้นต้นมากกว่า ๑% ต่อปีของยอดกู้ขึ้นไป โดยให้ชำระภายใน ๒๔๐ งวด ทั้งนี้ให้ตัดจ่ายเงินต้นก่อน

๕.๗ ปรับลดการส่งค่าหุ้นรายเดือน

๖. จัดทำฐานข้อมูลสมาชิกและการเชื่อมโยงฐานข้อมูลกับสถาบันการเงิน และต้นสังกัด

๖.๑ การจัดทำฐานข้อมูลหนี้สมาชิกของสหกรณ์

๖.๒ เชื่อมโยงฐานข้อมูลกับสถาบันการเงิน หรือเป็นสมาชิกของเครดิตบูโร

๖.๓ เชื่อมโยงฐานข้อมูลกับส่วนราชการต้นสังกัด

๗. ร่วมกับส่วนราชการต้นสังกัดทุก ๓ ที่จ่าย ควบคุมยอดหนี้ไม่ให้เกิดความสามารถในการ ชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ จะต้องมีเงินเดือนเหลือไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐

๗.๑ การควบคุมยอดหนี้ไม่ให้เกิดความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ จะต้องมี เงินเดือนสุทธิหลังจากหักชำระหนี้แล้วไม่น้อยกว่าอัตราร้อยละ ๓๐

๗.๒ การประสานงานกับส่วนราชการต้นสังกัดทุก ๓ ที่จ่าย ด้านข้อมูลและหลักฐาน ประกอบการพิจารณาหัก ๓ ที่จ่าย จะต้องมีเงินเดือนสุทธิหลังจากหักชำระหนี้แล้วไม่น้อยกว่าอัตราร้อยละ ๓๐

๘. สร้างระบบพัฒนาและดูแลสมาชิก ให้ความรู้เสริมสร้างวินัยและการวางแผนทางการเงิน การสร้างอาชีพเสริม ลดรายจ่าย เพิ่มการออม และไม่ก่อหนี้เพิ่ม

๘.๑ ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ ให้ความรู้ด้านการเงินจัดทำหลักสูตรพัฒนาข้าราชการครู เพื่อให้มีความรู้ทางการวางแผนทางการเงิน การบริหารจัดการ และการสร้างวินัยทางการเงิน และการออม จัดอบรมแบบออนไลน์ผ่านระบบ KHURU Online ของสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และ บุคลากรทางการศึกษา และเครือข่าย

๘.๒ สร้างอาชีพเสริม สร้างรายได้เพิ่ม

๘.๓ กระทรวงศึกษาธิการกำหนดแนวปฏิบัติให้ส่วนราชการปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการหักเงินเดือนเงินบำเหน็จบำนาญข้าราชการเพื่อชำระหนี้เงินกู้ให้แก่สวัสดิการ ในส่วนราชการและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ อย่างเคร่งครัด

แนวทางแก้ไขปัญหานี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาหนี้สินครู

๑. การแก้ไขปัญหาหนี้สินทั้งระบบ ด้วยกลยุทธ์ แก้ปัญหาพัฒนาชีวิตครู คลายทุกข์ เสริมสุข

๑.๑ ลดหนี้ โดยใช้รายได้ในอนาคตของครูมาช่วยขยับหนี้ให้ลดลง

วิธีการ

๑) ลดหนี้ด้วยเงิน ชพค. โดยนำเงิน ชพค. ที่หักจากเงินสมทบสมาชิกครูที่เสียชีวิตในวงเงิน ๗๐๐,๐๐๐ บาท เปลี่ยนเป็นวงเงินกู้มาชำระหนี้เพื่อขยับหนี้ให้ลดลงโดยคิดอัตราดอกเบี้ยเพียงร้อยละ ๑.๕ (สกสค.)

๒) ลดหนี้ด้วยบำเหน็จตกทอด โดยข้าราชการครูที่มีอายุราชการ ๒๕ ปีขึ้นไปให้นำเงินบำเหน็จตกทอดจำนวน ๓๐ เท่าของเงินบำนาญ มาใช้ในการขยับหนี้ให้ลดลงเพื่อแบ่งเบาภาระหนี้ (กระทรวงการคลัง)

๓) ลดหนี้ด้วย กบข. โดยนำเงินสะสมสมาชิก กบข. ในส่วนที่สมาชิกสมทบเอง ๓ % คิดเป็นจำนวน ๓๖๐,๐๐๐ บาท มาช่วยในการขยับหนี้ให้ลดลง (กบข.)

๔) ลดหนี้ด้วยทุนสหกรณ์ โดยนำทุนสหกรณ์ออมทรัพย์ครูที่สะสมทั่วประเทศ จำนวน ๔.๔๗ แสนล้านบาท จากจำนวนสมาชิก ๘.๕ แสนราย มาเฉลี่ยคืน ๗๐ % จะได้เท่ากับ ๔๒๐,๐๐๐ บาทต่อคน มาช่วยในการขยับหนี้ให้ลดลง (กรมส่งเสริมสหกรณ์)

๑.๒ ลดดอกเบี้ย สถาบันการเงินให้สอดคล้องกับมูลค่าหนี้

วิธีการ

๑) ลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สหกรณ์ ซึ่งอัตราดอกเบี้ยปัจจุบันเฉลี่ยสูงถึงร้อยละ ๖ ควรลดอัตราดอกเบี้ยลง ๓-๕ บาท เพื่อให้ครูได้มีเงินไว้ใช้จ่าย ในชีวิตประจำวัน (กรมส่งเสริมสหกรณ์)

๒) ลดดอกเบี้ยเงินกู้สถาบันการเงินที่มีความเสี่ยงต่ำ อัตราไม่เกินร้อยละ ๕ (ธนาคารแห่งประเทศไทย)

๓) บัตรเครดิตและบัตรกดเงินสด คิดอัตราดอกเบี้ยสูง ๑๖% - ๒๕% ควรนำไป Refinance และเปลี่ยนเป็น Term Loan (ธนาคารแห่งประเทศไทย)

๔) ลดอัตราดอกเบี้ย ธนวิญ โดยคิดอัตราดอกเบี้ยให้ต่ำลงไม่เกินร้อยละ ๕ (ธนาคารแห่งประเทศไทย)

๕) ดอกเบี้ยพักชำระหนี้ เมื่อครูพักชำระหนี้จะถูกคิดดอกเบี้ยบนฐานเงินต้นคงค้างทั้งหมดแทนที่จะคิดบนฐานของงวดที่พักชำระหนี้ (ธนาคารแห่งประเทศไทย)

๑.๓ เสริมหลักประกันและลดค่าธรรมเนียมที่ไม่จำเป็น

วิธีการ

๑) ทุนสหกรณ์ ปัจจุบันทุนสหกรณ์ ไม่สามารถนำมาใช้ค้ำประกันเงินกู้ได้ทำให้ครูต้องทำประกันกับสถาบันการเงินซึ่งมีค่าใช้จ่ายจึงเสนอให้นำทุนสหกรณ์มาเป็นหลักค้ำประกันแทน (ควรวหาหรือกรมส่งเสริมสหกรณ์)

๒) เงิน ช.พ.ค. ปัจจุบันไม่สามารถนำมาใช้ค้ำประกันเงินกู้ได้ ครูจึงต้องทำประกันกับบริษัทเพื่อค้ำประกันเงินกู้ซึ่งมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจึงเสนอให้เปลี่ยนมาใช้เงิน ช.พ.ค. มาค้ำประกันเงินกู้แทน (สพท.)

๓) ยกเลิกหลักเกณฑ์ผู้ค้ำประกัน ในทางปฏิบัติสหกรณ์จะใช้ผู้ค้ำเงินกู้หลายคนเพื่อลดอัตราเสี่ยงหนี้สูญ โดยพบว่ามีการเรียกพบผู้ค้ำประกันหลายคน สหกรณ์บางแห่งกำหนดให้มีผู้ค้ำประกัน ๑๐ คน ในวงเงินกู้ ๓ ล้านบาท จึงเสนอให้ยกเลิกเกณฑ์ดังกล่าว (ควรวหาหรือกรมส่งเสริมสหกรณ์)

๔) ให้อีกเลิกการค้าประกันวงเงินกู้ที่ผู้กู้อื่นมาค้าประกันให้ โดยให้ใช้การประกันคุ้มครองแทน เพื่อลดภาระหนี้ (ควรรหาหรือกรมส่งเสริมสหกรณ์)

๑.๔ สร้าง Ecosystem เพื่อร่วมมือ ช่วยเหลือ เกื้อหนุนกันและกัน

วิธีการ

๑) ระบบและกระบวนการตัดเงินเดือนครูไม่ใช่แค่รับรองยอดเงินเดือนแต่จะอนุมัติยอดหนี้รวม และปรับให้คนอนุมัติกู้และตัดเงินเดือนหน้าของมาอยู่จุดเดียวกัน

๒) นำฐานข้อมูลเครดิตของสหกรณ์ มาจัดทำ NCB ของสหกรณ์ออมทรัพย์เพิ่มอีกวงหนึ่ง

๓) สร้างกลไกการออมเพื่ออนาคต ตัดเงินเดือน ๕% เมื่อเงินเดือนเหลือ >๓๐% โดยออม กบข. หุ้นสหกรณ์ฯ ไปอามาลดยอดหนี้

๔) จัดทำสถานีแก้หนี้ครูเพื่อสร้างวินัยทางการเงิน รวมทั้งประสานแก้หนี้ทั้งในและนอกระบบ

๒. สร้างวินัยการเงิน/เสริมรายได้

ใช้กลยุทธ์ป้องกัน เสริมสร้างครูไทยวิถีใหม่ ดังนี้

๒.๑ พัฒนาข้าราชการครูกลุ่มอายุราชการ ๑-๕ ปี ให้มีความรู้ทางการเงิน การคลัง การออมเป้าหมาย ๑๐๐,๐๐๐ คน ต่อปี

วิธีการ

จัดทำหลักสูตรพัฒนาข้าราชการครูบรรจุใหม่กลุ่มอายุราชการ ๑-๕ ปี เพื่อให้มีความรู้ทางการเงิน การคลัง การออม โดยร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา จัดอบรมแบบออนไลน์ผ่าน ระบบ KHURU Online ของสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และเครือข่าย จำนวน ๕ ตอน ดังนี้

Ep ๑. รู้อะไร ก็ไม่รู้ รู้จักตนเอง (๓ ชั่วโมง)

Ep ๒. รู้อะไร ก็ไม่รู้ รู้จักพอ (๓ ชั่วโมง)

Ep ๓. เป็นหนี้ได้ เป็นหนี้ดี เป็นหนี้แต่พอดี (๓ ชั่วโมง)

Ep ๔. สร้างความมั่นคงด้วยการลงทุนอย่างยั่งยืน (๒ ชั่วโมง)

Ep ๕. ทักษะทางการเงิน (๑ ชั่วโมง)

๒.๒ พัฒนาข้าราชการครูกลุ่มอายุราชการ ทุกช่วงอายุ ๑-๑๐ ปี ให้เห็นช่องทางเสริมรายได้ ลดรายจ่าย

วิธีการ

๑) จัดทำหลักสูตรพัฒนาข้าราชการครูในกลุ่ม ช่วงอายุราชการ ๑๐-๒๐ ปี เพื่อให้มีความรู้ด้านการเงิน การออม การวางแผนการใช้จ่ายเงิน การเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้มีภูมิคุ้มกันทางการเงิน

๒) เพิ่มรายได้ เช่น ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ในวันหยุดราชการ เลือกการลงทุนที่มีความเสี่ยงต่ำ

๓) ลดรายจ่าย เช่น ทำอาหารทานเอง ลดการใช้บัตรเครดิต ลดการใช้ของแบรนด์เนม ลดการใช้ของปิ้งที่เกินความจำเป็น อะไรซ่อมได้ก็ซ่อมเองก่อน เป็นต้น

๒.๓ พัฒนาข้าราชการครูกลุ่มก่อนเกษียณอายุราชการ ๑๐ ปี ให้เห็นช่องสร้างฐานเศรษฐกิจครอบครัวให้มีความมั่นคง ยั่งยืน

วิธีการ

๑) จัดทำหลักสูตรพัฒนาข้าราชการครูในกลุ่มช่วงระยะเวลา ๑๐ ปี ก่อนเกษียณอายุราชการ เพื่อเตรียมความพร้อมในการวางแผนการใช้ชีวิตหลังเกษียณ การลงทุน และการออมก่อนวัยเกษียณ อย่างยั่งยืน

๒) เพิ่มวงเงินสะสม/เงินออมเพิ่ม สมาชิก กบข. ในช่วงระยะเวลา ๑๐ ปี ก่อนเกษียณอายุราชการ

๓) วางแผนการใช้ชีวิตหลังเกษียณอายุราชการตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

๔) ส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้จัดการวางแผนการใช้ชีวิตหลังเกษียณอายุราชการให้มีความสุข และมีรายได้ อย่างมั่นคง และมั่งคั่ง ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๕ ส่งเสริมการออมควบคู่กับการแก้ไขปัญหาหนี้สิน

วิธีการ

๑) กำหนดข้อบังคับให้ครูที่บรรจุใหม่จะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับการวางแผน การบริหารจัดการ และการสร้างวินัยทางการเงิน และการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒) จัดให้ครูบรรจุใหม่มีแผนส่งเสริมการออมจากการหักเงินเดือนร้อยละ ๑๐ เป็นประจำทุกเดือน

๓) สถาบันการเงินคืนเงินในอัตรา ๕% ของดอกเบี้ยที่จ่าย (Cash back) สำหรับครูที่ผ่อนชำระค่างวด

๓. จัดทำฐานข้อมูลการจัดการหนี้สู่ความยั่งยืน

๓.๑ จัดทำข้อมูลหนี้สินครูทั้งระบบ ระดับประเทศ และระดับเขตพื้นที่

วิธีการ

๑) จัดทำฐานข้อมูลจำแนกประเภทหนี้สินครูในแต่ละประเภท

๒) จัดทำฐานข้อมูลจำแนกประเภทหนี้สินครูในเขตพื้นที่

๓) จัดทำระบบการติดตามการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูร่วมกับธนาคารแห่งประเทศไทย และ

Startup เพื่อสังคม Noburo

๓.๒ ป้องกันปัญหาหนี้ในอนาคต

วิธีการ

๑) ห้ามกู้เพิ่มในระยะเวลา ๑ ปี สำหรับครูที่มีอัตราเงินเดือนไม่ถึงร้อยละ ๓๐ ยกเว้นกรณีฉุกเฉิน

๒) การห้ามกู้ใหม่/กู้เพิ่ม หน่วยงานต้นสังกัด (สพท.) ต้องจัดให้มีกระบวนการตรวจสอบเงินเดือนคงเหลือสุทธิให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

๓) การจัดให้มีระบบฐานข้อมูลกลางให้สินเชื่อของสหกรณ์ (คล้าย NCB)

๔) มาตรการส่งเสริมการออม สำหรับครูที่มีแผนบังคับใช้แล้ว มีเงินเดือนเหลือมากกว่าร้อยละ ๓๐ ให้มีการหักเงินออมเดือนละ ๓-๕% เพื่อสำรองไว้ยามจำเป็นการแก้ไขปัญหาหนี้ กบข. ช่วยได้ โดยให้ กบข. จัดทำบัตรเครดิต หรือกดบัตรเงินสด โดยคิดอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าสถาบันการเงิน เพื่อช่วยเหลือครูในกรณีฉุกเฉิน

๕) กบข. ธนวิทย์ โดยจัดทำสินเชื่อธนวิทย์ครู คิดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำกว่าสถาบันการเงินโดยไม่เกินร้อยละ

๔. แก้ไขปัญหาหนี้สินครูด้วยการจัดตั้งสถานีแก้หนี้ครู

๔.๑ สถานีแก้หนี้ครู ระดับจังหวัด

กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้มีคณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดและกรุงเทพมหานครให้มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑) กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ร่วมกัน ระหว่างสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ส่วนราชการ และสถาบันการเงิน ในระดับจังหวัด

๒) จัดทำระบบข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาในภาพรวมของจังหวัด

๓) ส่งเสริม สนับสนุนให้หน่วยงานต้นสังกัดเร่งปรับปรุงและยกระดับการตัดเงินเดือนเพื่อชำระหนี้ อาทิ กำหนดยอดเงินที่ข้าราชการสามารถกู้ได้โดยไม่เกินศักยภาพในการชำระคืนจากเงินเดือน โดยกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการหักชำระหนี้ข้าราชการต้องเหลือเงินเดือนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๓๐

๔) ส่งเสริมให้หน่วยงานต้นสังกัด กำหนดมาตรการตัดเงินเดือนเพื่อใช้หนี้สวัสดิการและสหกรณ์ ออมทรัพย์หรือสถาบันการเงินที่ผ่อนปรนอัตราดอกเบี้ยเพื่อสวัสดิการที่แท้จริงคือต้องเป็นอัตราเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ในตลาดทั่วไป

๕) ส่งเสริมให้มีการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยการลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้การลดเงินปันผลหุ้น การปรับโครงสร้างหนี้ การบริหารความเสี่ยง การจัดทำระบบฐานข้อมูล การควบคุมยอดหนี้ และการให้ความรู้ด้านการเสริมสร้างวินัยและการวางแผนทางการเงิน

๖) บูรณาการการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ระหว่างส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐที่สหกรณ์ออมทรัพย์ครู และสถาบันการเงิน ระดับจังหวัด

๗) รับเรื่องร้องเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาหนี้สิน

๘) พิจารณาให้ความช่วยเหลือแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษากรณีที่ได้รับการร้องเรียนรวมถึงการให้ความช่วยเหลือสถานี่แก้หนี้ของหน่วยงานต้นสังกัดตามที่ร้องขอ

๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

๔.๒ สถานีแก้หนี้ครู ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษาระดับจังหวัด

กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้มีสถานีแก้หนี้ครูในเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานระดับจังหวัด ให้มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

๑) กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมกันระหว่างสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ส่วนราชการและสถาบันการเงิน ในเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานระดับจังหวัด

๒) จัดทำระบบข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาในภาพรวมของเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานระดับจังหวัด ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ และข้อมูลหนี้สินครู จากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูและสถาบันการเงิน ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ลูกจ้างประจำและพนักงานราชการ รวมถึงข้าราชการบำนาญ

๓) ปรับปรุงและยกระดับการตัดเงินเดือนเพื่อชำระหนี้ ควบคุมยอดหนี้ไม่ให้เกินความสามารถในการชำระหนี้ ตรวจสอบข้อมูลรายการหัก ณ ที่จ่าย และข้อมูลจากเครดิตบูโร ให้มีเงินเดือนเหลือสุทธิหลังหักชำระหนี้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐

๔) กำหนดมาตรการตัดเงินเดือนเพื่อใช้หนี้สวัสดิการและสหกรณ์ออมทรัพย์หรือสถาบันการเงินที่ผ่อนปรนอัตราดอกเบี้ยเพื่อสวัสดิการที่แท้จริงคือต้องเป็นอัตราเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ในตลาดทั่วไป

๕) รับลงทะเบียนแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา

๖) เป็นสถานีแก้หนี้โดยร่วมกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครู และสถาบันการเงิน ในการปรับโครงสร้างหนี้กับเจ้าหนี้ทุกรายหรือรวมหนี้ ให้ครูมีเงินเดือนเหลือสุทธิหลังหักชำระหนี้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐

๗) โกล่เกลี่ยเพื่อชะลอการฟ้องร้องก่อนการดำเนินคดี โกล่เกลี่ยระหว่างการพิจารณาคดี และการประสานงานช่วยเหลือครูในชั้นบังคับคดี รวมถึงการไกล่เกลี่ยระหว่างเจ้าหนี้กับครูและผู้ค้ำประกันด้วย

๘) ประสานความร่วมมือ จากสถาบันการเงิน ส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนและช่วยเหลือแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา

๙) พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ด้านการเสริมสร้างวินัยและการวางแผนทางการเงิน

๑๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการและจังหวัด

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ครูและบุคลากรทางการศึกษามีสภาพคล่องในการชำระหนี้มีคุณภาพชีวิตที่ดีอยู่อย่างมีศักดิ์ศรี เป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูที่มีคุณภาพ มีวินัยทางการเงิน เกิดขวัญและกำลังใจในการทำงาน และส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาและคุณภาพสังคมและประเทศชาติ

การจัดตั้งสถานีแก้หนี้
แนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา
ของกระทรวงศึกษาธิการ ระดับพื้นที่

ความเป็นมา

ตามที่รัฐบาล มีนโยบายให้ความสำคัญของการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา และได้มอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการคลัง และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยมีเป้าหมายให้ครูได้ชำระหนี้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ หรือการรวมหนี้ครูมาไว้สถาบันการเงินแหล่งเดียว กำหนดมาตรการที่เหมาะสมกับการผ่อนชำระหนี้ของครูให้ได้มากที่สุด ตลอดจนพัฒนาครอบครัวใหม่ และครูทุกกลุ่มให้มีความรู้ สร้างวินัยการบริหารจัดการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้นายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับการแก้หนี้สินของประชาชนรายย่อย ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๕๗/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔

กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีครูและข้าราชการบำนาญเป็นหนี้สหกรณ์และสถาบันการเงินกว่า ๙๐๐,๐๐๐ คน มีภาระหนี้รวมประมาณ ๑:๔ ล้านล้านบาท ได้สนองนโยบายรัฐบาลโดยได้จัดทำแนวทางแก้ไขปัญหาหนี้สินครู และได้แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการอำนวยการ และคณะทำงานดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยใช้สหกรณ์ออมทรัพย์ครูต้นแบบเป็นฐาน และกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้มีแผนแก้ปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ ประกอบกับมติกรม. เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๔ ได้มอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการเกี่ยวกับเร่งปรับปรุงและยกระดับระบบการตัดเงินเดือนเพื่อชำระหนี้ โดยข้าราชการต้องเหลือเงินเดือนไม่ต่ำกว่า ๓๐% ส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันจาก SFLs เพื่อให้อัตราดอกเบี้ยมีความเป็นธรรมมากขึ้น และร่วมกันติดตามแผนการแก้หนี้สินครูและเร่งขับเคลื่อนโครงการแก้หนี้ครูอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

จากแผนการแก้หนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พบปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ๔ แนวทาง คือ

๑. ปัญหาครูกลุ่มหนึ่งมีภาระหนี้สูงกว่าศักยภาพที่จะจ่ายคืนด้วยเงินเดือน
๒. ครูต้องจ่ายดอกเบี้ยสูงกว่าความเสี่ยง ทำให้เงินที่จ่ายส่วนใหญ่ถูกนำไปตัดดอกเบี้ยเหลือตัดเงินต้นน้อย

๓. ครูต้องจ่ายค่าธรรมเนียมค่าประกัน เงินฌาปนกิจสงเคราะห์สูง แม้ความเสี่ยงของสินเชื่อนี้ต่ำ

๔. ปัจจุบันระบบยังไม่มีมาตรการค้ำประกันที่ดี จะสามารถกู้ได้ ทำให้เงินเดือนหลังหักจ่ายหนี้เหลือไม่พอใช้

เพื่อให้การขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นรูปธรรม ในเบื้องต้น กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดโครงการแก้หนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยใช้สหกรณ์ออมทรัพย์ครูต้นแบบเป็นฐาน โดยดำเนินการศึกษาสหกรณ์ออมทรัพย์ครูตัวอย่าง จำนวน ๒ แห่ง และขยายผลไปยังสหกรณ์ออมทรัพย์ครูต้นแบบ จำนวน ๓๕ แห่ง เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินครูซึ่งมีจำนวนประมาณ ๓ แสนคนให้ครูมีสภาพคล่องในการชำระหนี้มีคุณภาพชีวิตที่ดีอยู่อย่างมีศักดิ์ศรี ส่งผลให้ครูทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลือแก้ไขปัญหาหนี้สินได้อย่างทั่วถึงและเป็นระบบ เป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูที่มีคุณภาพ และส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาและคุณภาพสังคมต่อไป

แนวทางดำเนินการ

คณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้กำหนดแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ไว้ดังนี้

๑. การปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สวัสดิการตัดเงินเดือนให้เป็นสวัสดิการที่แท้จริง

จากการลงพื้นที่ประชุมชี้แจงขอความร่วมมือสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในการปรับลดอัตราดอกเบี้ยและเข้าร่วมโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูกับสหกรณ์ทั่วประเทศ ทำให้สหกรณ์ออมทรัพย์ครู และสถาบันการเงินที่ให้สินเชื่อสวัสดิการแก่ครู ได้ทยอยปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้อย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมากกว่า ๑๐ แห่งได้ปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลงมาต่ำกว่า ๕% ต่อปี ในขณะที่เขตพื้นที่ที่สหกรณ์ได้ปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลดลง ธนาคารออมสินจะปรับลดดอกเบี้ยเงินกู้ในส่วนของตนเองลงให้ต่ำกว่า ๕% ต่อเช่นกัน เพื่อช่วยเหลือครูผู้ให้สมกับสินเชื่อเป็นสินเชื่อสวัสดิการที่ช่วยเหลือครูจริงๆ คาดว่าจะมีสหกรณ์ออมทรัพย์ครูปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลงไม่เกิน ๕% ต่อปี เพิ่มเติมอีกหลายแห่ง สหกรณ์ออมทรัพย์ครูที่ปรับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลดลง ได้แก่

สหกรณ์ออมทรัพย์ครูอุดรธานี จำกัด	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลดลง ๑.๐๐ บาท
สหกรณ์ออมทรัพย์ครูนครปฐม จำกัด	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลดลง ๑.๐๐ บาท
สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุตล จำกัด	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลดลง ๐.๕๐ บาท
สหกรณ์ออมทรัพย์ครูบุรีรัมย์ จำกัด	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลดลง ๐.๕๐ บาท
สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี จำกัด	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลดลง ๐.๓๕ บาท
สหกรณ์ออมทรัพย์ครูราชบุรี จำกัด	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลดลง ๐.๓๐ บาท
สหกรณ์ออมทรัพย์ครูกาญจนบุรี จำกัด	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลดลง ๐.๓๐ บาท
สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสิงห์บุรี จำกัด	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลดลง ๐.๒๕ บาท
สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสระแก้ว จำกัด	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลดลง ๐.๒๕ บาท
สหกรณ์ออมทรัพย์ครูแพร่ จำกัด	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลดลง ๐.๒๕ บาท
สหกรณ์ออมทรัพย์ครูระยอง จำกัด	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลดลง ๐.๒๕ บาท
สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุรินทร์ จำกัด	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลดลง ๐.๒๕ บาท
สหกรณ์ออมทรัพย์ครูมุกดาหาร จำกัด	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลดลง ๐.๒๕ บาท
สหกรณ์ออมทรัพย์ครูบึงกาฬ จำกัด	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลดลง ๐.๒๕ บาท
สหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการสังกัดกระทรวงศึกษาธิการสกลนคร จำกัด	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลดลง ๐.๒๕ บาท
สหกรณ์ออมทรัพย์ครูกาฬสินธุ์ จำกัด	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลดลง ๐.๒๐ บาท
สหกรณ์ออมทรัพย์ครูนครพนม จำกัด	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลดลง ๐.๒๐ บาท
สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสัมพันธ์จังหวัดสุรินทร์ จำกัด	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลดลง ๐.๑๐ บาท
สหกรณ์ออมทรัพย์ครูศรีสะเกษ จำกัด	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลดลง ๐.๐๕ บาท

๒. จัดมีโครงการ Refinance หนี้อื่นๆ ที่ครูต้องจ่ายดอกเบี้ยที่แพงมาก

กระทรวงศึกษาธิการได้ขับเคลื่อนให้สหกรณ์ออมทรัพย์ครูที่เข้าร่วมโครงการให้มีโครงการ Refinance หนี้อื่นๆ ที่ครูต้องจ่ายดอกเบี้ยที่แพงมาก เช่น หนี้อัตราดอกเบี้ย (๑๖%) บัตรกดเงินสด (๒๕%) หนี้ออโต้และมอเตอร์ไซค์ที่ปัจจุบันในตลาดมีแต่ผลิตภัณฑ์เช่าซื้อที่ดอกเบี้ยสูง (เช่าซื้อมอเตอร์ไซค์ดอกเบี้ยสูง ๓-๓.๕% ต่อเดือน หรือ ๓๖-๔๒% ต่อปี)

โดยเสนอแรงจูงใจ Incentive สำหรับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูที่เข้าร่วมโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการในครั้งนี้จะได้รับสิทธิพิเศษ ดังนี้

๑) สหกรณ์ออมทรัพย์ครูจะได้รับเงินกู้อัตราดอกเบี้ย ๑.๙๙% ต่อปี ระยะเวลา ๕ ปี จากธนาคารออมสิน ซึ่งสามารถใช้ Refinance สินเชื่อดอกเบี้ยสูง โดยสหกรณ์ฯ จะคิดดอกเบี้ย ๓-๓.๕% ต่อไป อย่างไรก็ตาม สหกรณ์ จะต้องทำการปรับโครงสร้างหนี้ให้กับสมาชิกรายที่กู้เกินศักยภาพที่จะชำระคืนโดยเงินเดือน โดยการปรับให้สินเชื่อ ที่มีหุ้นสหกรณ์ค่า ให้มีกำหนดจ่าย “ดอกเบี้ยเงินกู้” ปีละครั้ง จังหวะเดียวกันกับที่สมาชิกจะได้รับเงินปันผลหุ้น และเฉลี่ยคืนเงินกู้

๒) สหกรณ์ออมทรัพย์ครูจะได้รับการผ่อนปรนเกณฑ์การตัดเงินเดือนหลังจากที่เกณฑ์มีผลบังคับใช้ และถ้าลำดับการได้ตัดชำระหนี้เท่ากันจะได้รับการพิจารณาก่อนเจ้าหนี้รายอื่น

๓. การปรับโครงสร้างหนี้และยุบยอดหนี้ สำหรับครูที่มีปัญหาหนี้สิน กลุ่มครูที่จะเกษียณอายุและกลุ่มครูที่มี ปัญหาหนี้สินจนช่วงท้ายของชีวิต

กลุ่มครูไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ที่มีปัญหาหนี้สินจากหนี้สินหลายทางมีเจ้าหนี้มากกว่า ๑ ราย ขาด สภาพคล่องมีเงินเดือนหลังหักชำระหนี้คงเหลือสุทธิน้อยกว่าร้อยละ ๓๐ มีความจำเป็นต้องปรับโครงสร้างหนี้กับ เจ้าหนี้มากกว่า ๑ ราย เพื่อให้มีเงินเดือนเหลือสุทธิไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ในการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี

กลุ่มครูที่มีปัญหาหนี้สินมากที่สุดกลุ่มหนึ่ง คือ ครูที่เกษียณอายุแล้ว เพราะรายได้ที่ลดลงหลังจากหยุด ทำงาน ทำให้หลังเกษียณครูต้องเดือดร้อนมากถ้าภาระที่จะต้องจ่ายหนี้ไม่ได้ปรับให้ลดลง สอดคล้องกัน อีกทั้ง พบว่ามีครูอยู่กลุ่มหนึ่ง แม้ที่จะเกษียณอายุไปหลายปี หนี้สินที่มียังไม่ได้ลดลง บางรายต้องแบกภาระหนี้ไปจนวาระ สุดท้ายของชีวิต โครงการนี้จะช่วยบริหารจัดการหนี้สินของครูให้สอดคล้องกับรายได้ที่จะมีน้อยลง โดยการนำ ทรัพย์สินรวมทั้งรายได้ในอนาคตของครูเอง เช่น หุ้นของสหกรณ์ออมทรัพย์ เงิน กบข. หรือ เงินบำเหน็จตกทอด มา ยุบยอดหนี้ที่อาจจะมีสูงให้ลดลงให้สอดคล้องกับรายได้ในอนาคต การปรับลดรายจ่ายทั้งในส่วนของดอกเบี้ยเงินกู้ ค่านำส่งหุ้นของสหกรณ์และค่าธรรมเนียมที่ไม่จำเป็น โดยตั้งเป้าหมายไว้ว่าจะสามารถปลดเปลื้องภาระหนี้สินได้นี้ เมื่ออายุ ๗๕ ปี

๔. การยกระดับและปรับปรุงระบบการหักเงินเดือนเพื่อชำระหนี้สวัสดิการ

๑) ให้หน่วยงานต้นสังกัดเร่งปรับปรุงและยกระดับระบบการตัดเงินเดือนเพื่อชำระหนี้ อาทิ กำหนด ยอดเงินที่ข้าราชการสามารถกู้ได้ โดยไม่เกินศักยภาพในการชำระคืนจากเงินเดือนโดยกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับ การหักชำระหนี้ข้าราชการต้องเหลือเงินเดือนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๓๐ เพื่อป้องกันการกู้ยืมนอกระบบ และกำหนดให้ สหกรณ์ออมทรัพย์หรือสถาบันการเงินที่จะมาใช้สิทธิตัดเงินเดือนข้าราชการต้องปฏิบัติตาม เช่น คิดดอกเบี้ยเงินกู้ ในอัตราที่เหมาะสม

๒) ต้องสามารถคุมยอดหนี้ที่ครูจะกู้ได้ ไม่ให้เกินศักยภาพการชำระหนี้ที่จะตัดจ่ายจากเงินเดือน เพื่อช่วยป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำในอนาคต

๓) กำหนดเงื่อนไขสำหรับเจ้าหนี้ที่จะมาใช้สิทธิพิเศษตัดเงินเดือนเพื่อชำระหนี้สวัสดิการ เช่น อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต้องไม่สูงและผ่อนปรน เหมาะสมกับเป็นสินเชื่อสวัสดิการที่แท้จริง ลำดับการตัดชำระหนี้ ที่จะช่วยให้ภาระหนี้ของครูลดลงอย่างสมเหตุสมผล

๔) การเปิดเสรีให้ครูสามารถเลือกเจ้าหนี้ที่ให้ข้อเสนอการกู้ยืมที่ดีและเป็นธรรมที่สุด โดยกฎเกณฑ์ ที่เกี่ยวข้องจะเอื้อให้ครูสามารถเลือกที่จะตัดเงินเดือนเพื่อชำระหนี้แก่เจ้าหนี้รายใดก็ได้ แม้ต้องย้ายไปรับราชการ ต่างหน่วยงาน ต่างสังกัดหรือต่างพื้นที่

๕) จัดทำแนวปฏิบัติสำหรับหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการหักเงินเดือนและการออกหนังสือรับรอง เงินเดือน เพื่อชำระหนี้เงินกู้ให้แก่สวัสดิการภายในส่วนราชการ และสหกรณ์

๕. การติดตามความรู้ทางการเงินแก่ครู

กระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญกับการติดอาวุธความรู้ทางการเงินให้แก่ครู โดยเฉพาะครูรุ่นใหม่ ที่จะช่วยไม่ให้ครูมีปัญหาหนี้สินในอนาคต ได้แก่

๑) ได้จัดให้มี Website กลางของกระทรวงศึกษาธิการ ในการเผยแพร่ข้อมูลด้านเงิน ครูจะสามารถเปรียบเทียบว่าเจ้าหนี้แต่ละรายให้กู้ยืมด้วยอัตราดอกเบี้ยกี่เท่าไร และในการกู้ยืมภาระที่คุณครู จะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมต่างๆ เพิ่มเติมหรือต้องหาผู้ค้ำประกันมาเพิ่มเติม หรือไม่ เพื่อให้ครูสามารถที่จะ เปรียบเทียบและตัดสินใจเลือกข้อเสนอที่ดีที่สุด

๒) จัดหลักสูตรการฝึกอบรมความรู้ทางการเงินให้แก่ครู ๑ แสนคน โดยแบ่งกลุ่มหลักสูตร ตามช่วงอายุ ได้แก่ กลุ่มที่มีอายุราชการระหว่าง ๑-๕ ปี , กลุ่มที่มีอายุราชการ ทุกช่วง ๑๐ ปี และกลุ่มก่อนเกษียณ ๑๐ ปี ผ่านระบบออนไลน์ภายใต้แพลตฟอร์ม “KHURUONLINE” หลักสูตรที่ครูจะได้รับการฝึกอบรมจะมุ่งเน้นไปที่ การวางแผนทางการเงิน, การจัดการหนี้, การออม, การสร้างวินัยทางการเงิน ตลอดจนได้รับความรู้เรื่องการลงทุน โดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการเงินและแต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาจังหวัด ลงทุน จากหลากหลายองค์กร อาทิ ธนาคารแห่งประเทศไทย, บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด เป็นต้น

๖. จัดตั้งสถานีแก้หนี้ครู

๖.๑ สถานีแก้หนี้ครู ระดับจังหวัด

กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้มีคณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาจังหวัด และกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย รองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ ผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ๑ คน และศึกษาธิการจังหวัด เป็นรองประธานกรรมการ สหกรณ์จังหวัด ประธาน กรรมการอาชีพศึกษาจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทุกเขตในจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัด ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครู และบุคลากรทางการศึกษาจังหวัด ประธานกรรมการประสานและส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัด ประธานสหกรณ์ ออมทรัพย์ครูต้นแบบ (เฉพาะจังหวัดที่มีสหกรณ์ออมทรัพย์ครูต้นแบบ) ประธานสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัด ผู้แทน ธนาคารออมสินผู้แทนธนาคารกรุงไทย ผู้แทนธนาคารอาคารสงเคราะห์ เป็นกรรมการ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาที่ได้รับมอบหมาย เป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็น กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑) กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ร่วมกัน ระหว่างสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ส่วนราชการ และสถาบันการเงิน ในระดับจังหวัด

๒) จัดทำระบบข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาในภาพรวมของจังหวัด

๓) ส่งเสริม สนับสนุนให้หน่วยงานต้นสังกัดเร่งปรับปรุงและยกระดับการตัดเงินเดือนเพื่อชำระหนี้ อาทิ กำหนดยอดเงินที่ข้าราชการสามารถกู้ได้โดยไม่เกินศักยภาพในการชำระคืนจากเงินเดือน โดยกำหนดหลักเกณฑ์ เกี่ยวกับการหักชำระหนี้ข้าราชการต้องเหลือเงินเดือนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๓๐

๔) ส่งเสริมให้หน่วยงานต้นสังกัด กำหนดมาตรการตัดเงินเดือนเพื่อใช้หนี้สวัสดิการและสหกรณ์ออมทรัพย์ หรือสถาบันการเงินที่ผ่อนปรนอัตราดอกเบี้ยเพื่อสวัสดิการที่แท้จริงคือต้องเป็นอัตราเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำกว่าอัตรา ดอกเบี้ยเงินกู้ในตลาดทั่วไป

๕) ส่งเสริมให้มีการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยการลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ การลดเงินปันผลหุ้น การปรับโครงสร้างหนี้ การบริหารความเสี่ยง การจัดทำระบบฐานข้อมูล การควบคุมยอดหนี้ และการให้ความรู้ด้านการเสริมสร้างวินัยและการวางแผนทางการเงิน

๖) บูรณาการการแก้ไขปัญหานี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ระหว่างส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐที่สหกรณ์ออมทรัพย์ครู และสถาบันการเงิน ระดับจังหวัด

๗) รับเรื่องร้องเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับผลกระทบจากปัญหานี้สิน

๘) พิจารณาให้ความช่วยเหลือแก้ไขปัญหานี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษากรณีที่ได้รับการร้องเรียนรวมถึงการให้ความช่วยเหลือสถานี่แก้หนี้ของหน่วยงานต้นสังกัดตามที่ร้องขอ

๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการแก้ไขปัญหานี้สินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

๖.๒ สถานี่แก้หนี้ครู ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษาระดับจังหวัด

กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้มีสถานี่แก้หนี้ครูในเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานระดับจังหวัด ให้ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานระดับจังหวัดแต่งตั้งคำสั่งคณะกรรมการแก้หนี้ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด ประกอบด้วย ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาหรือหัวหน้าหน่วยงานระดับจังหวัด เป็นประธาน ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานบุคคล ผู้อำนวยการกลุ่มอำนวยการ ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมายและคดี ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา เป็นกรรมการ ร้องผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือรองหัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ เป็นกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ หรือองค์ประกอบตามที่ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา หรือหัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัดแต่งตั้ง มีหน้าที่ดังนี้

๑) กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหานี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมกันระหว่างสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ส่วนราชการและสถาบันการเงิน ในเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานระดับจังหวัด

๒) จัดทำระบบข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหานี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาในภาพรวมของเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานระดับจังหวัด ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ และข้อมูลหนี้สินครู จากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูและสถาบันการเงิน ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ลูกจ้างประจำและพนักงานราชการ รวมถึงข้าราชการบำนาญ

๓) ปรับปรุงและยกระดับการตัดเงินเดือนเพื่อชำระหนี้ ควบคุมยอดหนี้ไม่ให้เกินความสามารถในการชำระหนี้ ตรวจสอบข้อมูลรายการหัก ณ ที่จ่าย และข้อมูลจากเครดิตบูโร ให้มีเงินเดือนเหลือสุทธิหลังหักชำระหนี้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐

๔) กำหนดมาตรการตัดเงินเดือนเพื่อใช้หนี้สวัสดิการและสหกรณ์ออมทรัพย์หรือสถาบันการเงินที่ผ่อนปรนอัตราดอกเบี้ยเพื่อสวัสดิการที่แท้จริงคือต้องเป็นอัตราเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ในตลาดทั่วไป

๕) รับลงทะเบียนแก้ไขปัญหานี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา

๖) เป็นสถานี่แก้หนี้โดยร่วมกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครู และสถาบันการเงิน ในการปรับโครงสร้างหนี้กับเจ้าหนี้ทุกรายหรือรวมหนี้ ให้ครูมีเงินเดือนเหลือสุทธิหลังหักชำระหนี้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐

๗) โกล่เกลี่ยเพื่อชะลอการฟ้องร้องก่อนการดำเนินคดี โกล่เกลี่ยระหว่างการพิจารณาคดีและการประสานงานช่วยเหลือครูในชั้นบังคับคดี รวมถึงการโกล่เกลี่ยระหว่างเจ้าหนี้กับครูและผู้ค้าประกันด้วย

๘) ประสานความร่วมมือ จากสถาบันการเงิน ส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนและช่วยเหลือแก้ไขปัญหานี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา

๙) พัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ด้านการเสริมสร้างวินัยและการวางแผนทางการเงิน

๑๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการแก้ไขปัญหานี้สินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการและจังหวัด

ให้ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการ ในวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ และให้มีการประชุมเตรียมความพร้อมและประสานงานกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครู สถาบันการเงิน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและดำเนินการลงทะเบียนตั้งแต่วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ เป็นต้นไป

การลงทะเบียนแก้ไข

คณะกรรมการแก้ไขปัญหานี้สันทนาการครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกับศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สถานีแก้หนี้ครูระดับจังหวัด สถานีแก้หนี้ครูเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษาระดับจังหวัด ได้วางระบบการลงทะเบียนเข้าร่วมมาตรการแก้ไขปัญหานี้สันทนาการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ลงทะเบียนระบบ Online “โครงการแก้ไขปัญหานี้สันทนาการครู สร้างโอกาสใหม่ให้ครูไทย” รอบที่ ๑/๒๕๖๕ ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ที่ <https://td.moe.go.th/app/main/> โดยให้ครูกรอกข้อมูลเบื้องต้น เพื่อให้สถานีแก้หนี้ครูระดับเขตพื้นที่ และหน่วยงานทางการศึกษารับไปดำเนินการ ดังนี้

รูปแบบขอข้อมูลที่ครูต้องกรอก ในการลงทะเบียนแก้ไขปัญหาหนี้สินครูระบบออนไลน์
ที่ <https://td.moe.go.th/app/main>

ชื่อ-สกุล ชื่อ _____ สกุล _____

การติดต่อ อีเมล _____ เบอร์โทร _____

ข้าพเจ้าเป็น ข้าราชการ ข้าราชการบำนาญ ครูโรงเรียนเอกชน ครูอัตราจ้าง

พนักงานราชการ ข้าราชการพลเรือน อื่นๆ

ระบุ _____

โรงเรียน/สถานศึกษา/หน่วยงาน _____

สังกัด สป. สพฐ. สอศ. กศน. สช. มวส. อื่น ๆ

ระบุ _____

จังหวัด _____

สพม. สพป.

(สพป. ให้ระบุหมายเลขเขต) _____

รายได้รวม (รายได้รวม บาท) _____

รายได้คงเหลือสุทธิหลังหัก ณ ที่จ่าย (รายได้คงเหลือ บาท) _____

หนี้สิน สหกรณ์ออมทรัพย์ครู - _____ (บาท)

ธนาคารออมสิน _____ (บาท)

ธนาคารกรุงไทย _____ (บาท)

ธนาคารอาคารสงเคราะห์ _____ (บาท)

อื่น ๆ _____ (บาท)

ความประสงค์/ ลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สวัสดิการ ให้เป็นสวัสดิการที่แท้จริง

ความเดือด Refinance หนี้สินอื่นที่อัตราดอกเบี้ยสูง

ร้อนที่ยื่น ลดค่าธรรมเนียมประกัน หรือ ค่าประกันด้วยบุคคลที่ไม่จำเป็น

ปรับโครงสร้างหนี้สำหรับกลุ่มที่เงินเดือนเหลือ 30% ไม่พอใช้ในการดำรงชีพ

ปรับโครงสร้างหนี้และยุบยอดหนี้สำหรับกลุ่มครูที่กำลังเกษียณอายุ และครูที่มีแนวโน้มจะติดหนี้ไปจนตาย

โกล่เกลี่ยปัญหาหนี้สินของครูผู้กู้และผู้ค้ำประกันที่กำลังถูกฟ้องร้องจากกตกาที่ไม่เป็นธรรม

ในฐานะผู้กู้ ในฐานะผู้ค้ำ

รับการอบรมให้ความรู้ทางการเงินและการบริหารจัดการหนี้

โดยขอความร่วมมือจากผู้ลงทะเบียนให้ความยินยอมในการให้ข้อมูลดังกล่าวต่อคณะกรรมการแก้ไขหนี้สินครู
ระดับพื้นที่เพื่อให้คณะกรรมการสามารถดำเนินการได้ตามที่กฎหมายเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลกำหนด

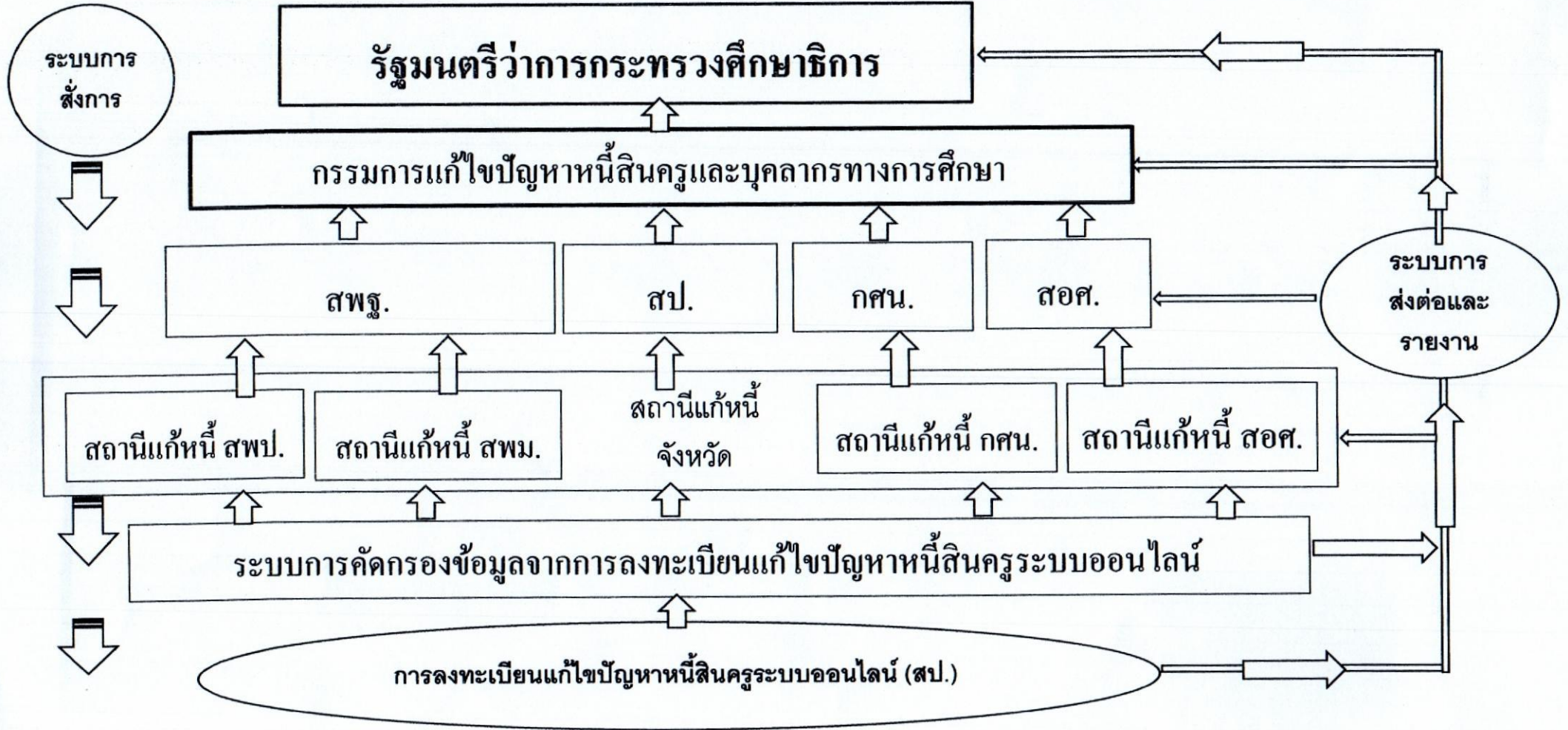
QR Code ลงทะเบียนแก้ไขปัญหาหนี้สินครู
<https://td.moe.go.th/app/main/>

**ขั้นตอนการดำเนินการ (timeline) การจัดตั้งสถานีกักหนี้ครู
และการเปิดลงทะเบียนแก้ไขปัญหานี้สินครู ระบบ Online รอบที่ 1/2565**

ที่	กิจกรรมการดำเนินงาน	วันที่ เดือน พ.ศ.
1	คณะทำงาน/ฝ่ายเลขานุการจัดทำร่างแนวทางการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหานี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาตามข้อสั่งเกตุข้อเสนอแนะจากการประชุมกรรมการฯ	18 -22 มกราคม 2565
2	คณะทำงาน/ฝ่ายเลขานุการจัดทำร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหานี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ระดับจังหวัด	24-28 มกราคม 2565
3	ปลัดกระทรวงลงนามคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหานี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาระดับจังหวัด	1-2 กุมภาพันธ์ 2565
4	กระทรวงศึกษาธิการ มีหนังสือแจ้งขอความร่วมมือส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย ผู้ว่าราชการจังหวัด กรมส่งเสริมสหกรณ์ ผู้บริหารสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ เพื่อให้ความเห็นชอบมอบหมายกรรมการกักหนี้สินครูระดับจังหวัด	1-3 กุมภาพันธ์ 2565
5	กระทรวงศึกษาธิการ มีหนังสือแจ้งขอความร่วมมือ สพฐ. และหน่วยงานทางการศึกษาระดับจังหวัดเพื่อรับทราบและปฏิบัติตามคำสั่ง และเร่งรัด แต่งตั้งกรรมการกักหนี้ครูระดับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาระดับจังหวัด	1-4 กุมภาพันธ์ 2565
6	กระทรวงศึกษาธิการ มีหนังสือแจ้งศึกษาธิการจังหวัด ส่วนราชการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรับทราบคำสั่งแต่งตั้งกรรมการกักหนี้สินครูระดับจังหวัด	1-4 กุมภาพันธ์ 2565
7	ประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหานี้สินข้าราชการครูฯ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ 1) แนวทางการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหานี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา 2) กำหนดการและกรอบประเด็นการชี้แจงแนวปฏิบัติของกรรมการกักหนี้สินครูระดับจังหวัดและเขตพื้นที่การศึกษา/หน่วยงานระดับจังหวัด	7 กุมภาพันธ์ 65
8	ประชุมผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารหน่วยงานทางการศึกษาระดับจังหวัด เพื่อรับทราบและเร่งรัดแต่งตั้งกรรมการกักหนี้สินครูระดับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาระดับจังหวัด (ระบบออนไลน์)	9 กุมภาพันธ์ 2565
9	เปิดลงทะเบียนระบบ Online “โครงการแก้ไขปัญหานี้สินครู สร้างโอกาสใหม่ให้ครูไทย” ที่ https://td.moe.go.th/vapp/main/	10 กุมภาพันธ์ 2565
10	ประชุมกรรมการกักหนี้ครูระดับจังหวัดและเขตพื้นที่การศึกษา โดยคณะกรรมการแก้ไขปัญหานี้สินครูกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงการคลัง กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ (ระบบออนไลน์)	15 กุมภาพันธ์ 2565
11	นายกรัฐมนตรี เป็นประธานพิธีเปิดสถานีกักหนี้ครูและการลงทะเบียนกักหนี้ครูทั่วประเทศ ณ กระทรวงศึกษาธิการ	ระหว่าง 17-28 กุมภาพันธ์ 2565

ระบบการแก้ปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยใช้สหกรณ์ออมทรัพย์ครูเป็นฐาน
ของกระทรวงศึกษาธิการ

QR Code เอกสารที่แนบมาดังนี้

1. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการหักเงินเดือนเงินบำเหน็จบำนาญข้าราชการฯ

<https://bit.ly/346z78R>

5. โครงการแก้ไขปัญหานี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาฯ

<https://bit.ly/3IWP28i>

2. แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการฯ

<https://bit.ly/3ggV1bX>

6. การจัดตั้งสถานีแก้หนี้ แนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินการแก้ไขปัญหานี้สินครูฯ

<https://bit.ly/34vLks7>

3. มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 28 ธันวาคม 2564

<https://bit.ly/3GouEew>

7. ขั้นตอนการดำเนินการฯ

<https://bit.ly/32WMGah>

4. สำเนาคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหานี้สินครูฯ

<https://zhort.link/xOy>